

Kehitysvammaliitto 2007

VUOSIKERTOMUS

Kannen kuva: Taiteilija Barbana van Haveren kuvasi Janne Ruotsalainen

Viereisen sivun kuvat:

Pekka Elomaa

Janne Ruotsalainen

Pekka Elomaa

Taitto: Vapaa Mango

Paino: Graficolor

Sisällysluettelo

Toiminnanjohtajan katsaus	4
Osallisuutta erilaisille ihmisille	5
Tiedon avulla kohti tasa-arvoa	6
Selkokieli lisää osallisuutta	9
Esteetöntä ja tasa-arvoista viestintää verkkopalveluiden avulla	11
Kommunikoinnin ja tietotekniikan käytön edistäminen	14
Kehittämishankkeet ja -projektit	16
Uutta vammaistutkimusta	19
Koulutustoiminta	21
Kirjasto- ja tietopalvelut	22
Materiaaleja oppimisen haasteita kohtaaville	22
INCL-työ	24
Kotimainen yhteistoiminta	26
Kansainvälinen toiminta	28
Talous	30
Liitteet	34

Toiminnanjohtajan katsaus

SUOMEN 90-VUOTISJUHLAVUOTTA VIETETTIIN osin yllättävissä merkeissä. Jokelan koulun lokakuiset koulusurmat nostivat meidät ykkösuutiseksi lähes kaikkialla. Oman sektorimme negatiivisesta julkisuudesta vastasivat epäillyt insuliinimurhat Lehtimäellä ja Ylöjärvellä. Tapahtumien johdosta vaikeavammaisten asumisesta ja hoidon etiikasta keskusteltiin kuitenkin enemmän kuin vuosikausiin. Matti Vanhanen aloitti toisen kautensa Suomen pääministerinä. Kulttuurin puolella olimme hyvin esillä euroviisujen järjestäjinä.

Keskeisin globaali keskustelu käytiin ilmastonmuutoksesta. Joulukuu oli Suomessa lämpimän sataan vuoteen mutta vastaavasti lunta satoi maissa, joissa siihen ei ole totuttu. Ilmastonmuutoksen hidastamiseen tähtäävien toimien vaikutukset näkyvät budjettitasolla jo nyt. Venäjän poliittinen tilanne selkiytyi ja Putinin asema jatkuu edelleenkin vahvana. Venäjän puutulliuhkaukset johtivat jo uudelleenjärjestelyihin Suomen metsäteollisuudessa.

Maailmantalouden kääntyminen kohti hitaampaa kasvua oli selkeä signaali. Erityisesti Yhdysvaltain asuntoluottomarkkinat paljastivat vaarallisen kuplan taloudessa. Tämä heijastui laajemminkin rahoitusmarkkinoihin. Euroopan unioni totutteli 27 valtion yhteistoimintaan. Unionin jäsenmaiden suuret vauruserot näkyivät konkreettisesti myös katukuvassa. Romaniaalaisten kerjäläisten saapuminen Helsinkiin hämmensi monia.

Eduskuntavaalikampanjoissa esille nostetut palkkataso-arvoasiat naisvaltaisilla aloilla takasivat pitkän julkisuuden. Tehyläiset sairaanhoitajat ottivat perinteisen lakkoaseen rinnalle arsenaalia täydentämään joukkoirtisanoutumisuhan. Maan hallituksen vastaus oli pikavauhtia säädetty potilasturvalaki. Kiista kuitenkin ratkesi ja sopimus takaa neljän vuoden työrauhan hoitoalalla. Alkoholiveroa nostettiin ja Suomen ravintolat muuttuivat kesäkuussa savuttomiksi.

Suomi allekirjoitti YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan. Sopimus mm. tunnustaa vammaisten yhtäläisen oikeuden elää yhteisössä ja tehdä samanlaisia valintoja kuin muutkin ihmiset. Vammaisia henkilöitä ei saa esimerkiksi pakottaa tai velvoittaa mihinkään erityisiin asumisjärjestelyihin. Kehitysvamma-alan ammatti- ja erityisammattitutkintojen sisältöjen suunnittelu käynnistyi vihdoinkin viiveen jälkeen.

Kuntien välinen yhteistyö tiivistyi suunniteltujen kuntaliitosten sekä muiden yhteistyömallien kautta. Erityishuoltopiireissä tapahtui myös rakennemuutoksia. Muutossuunnitelmat vaihtelevat alueittain paljon ilman yhtä selvää suuntaa. Hallitusohjelmaan kirjattu kotikuntalain muutos on edelleen valmisteilla.

Selvityshenkilö Markku Niemelän selvitystyön raportti ”Pitkäaikaisesta laitosasumisesta kohti yksilöllisempiä asumisratkaisuja” valmistui joulukuussa. Ansiokas selvitys luo ideologista pohjaa sekä linjaa lähitulevaisuuden kehitysvammapalvelujen järjestämistä ja rahoitusta rakentavalla tavalla. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) varautui myös rahoitussuunnitelmissaan selvityksen esittämää rakennemuutosta tukemaan.

Vuonna 2007 käynnistyi liitossa yksi uusi Raha-automaattiyhdistyksen tukema projekti. Selkokieli ja vuorovaikutus -projektissa hankitaan tietoja selkokielen käytöstä vuorovaikutustilanteissa ja kehitetään toimintamalleja näihin tilanteisiin. Valitun strategian mukaisesti tämäkin hanke on vahvasti verkottunut. Kehitysyhteistyötä jatkettiin Sambiassa ja Mosambikissa. Ulkoasiainministeriön tukema lähialueyhteistyöhanke Pietarissa päättyi joulukuussa.

Veli-Pekka Sinervuo

Suomi järjesti euroviisut, mutta kehitysvammaisten ihmisten euroviisut olivat Portugalissa, jossa voitti Hollannin Danny Smoorenburg.

KEHITYSVAMMALIITON VISIONA ON inklusiivinen eli kaikki ihmiset mukaan ottava yhteiskunta. Kehitysvammaliitto edistää kehitysvammaisten ja muiden oppimisessa, ymmärtämisessä ja kommunikoinnissa tukea tarvitsevien ihmisten tasa-arvoa ja osallistumismahdollisuuksia. Tähän pyritään mm. tutkimuksen, tiedotuksen ja vaikuttamisen, kehittämistoiminnan, koulutuksen sekä materiaalintuotannon avulla. Liiton keskeisiä osaamisalueita ovat kehitys- ja puhevammaisuus, kommunikaatio ja vuorovaikutus, saavutettavuus ja esteettömyys, oppiminen sekä palvelut, asuminen ja työ. Kehitysvammaliitto on yhteiskunnallinen vaikuttaja, alan tieto-taitokeskus ja yhteistyöfoorumi.

Kehitysvammaliiton arvot ovat:

- ihmisarvon kunnioittaminen
- asiantuntemus
- luotettavuus
- vuorovaikutuksellisuus
- saavutettavuus

Kehitysvammaliitossa oli vuonna 2007 hallinnollisesti seitsemän yksikköä, kun tutkimus- ja koulutusyksiköt yhdistettiin yhdeksi tutkimus- ja kehittämiskeskukseksi.

Viestintäyksikön tavoitteena on vaikuttaa julkisuuden avulla ihmisten asenteisiin ja päätöksentekoon. Viestintäyksikkö vastaa liiton ulkoisesta tiedotuksesta, Ketju-lehdestä, Verneriverkkopalvelusta sekä liiton internetsivusta, intranetistä ja jäsentiedotuksesta. Vuonna 2007 viestintäyksikkö toteutti lisäksi selkokielen tupakkavaliustusprojektin yhteistyössä Selkokeskuksen kanssa.

Tutkimus- ja kehittämiskeskus (Tutke) tekee tutkimusta, toteuttaa kehittämishankkeita yhteistyökumppaneidensa kanssa sekä kouluttaa ja konsultoi alan henkilöstöä. Pienestä kiinni -projekti, Vuorovaikutuk-

Osallisuutta erilaisille ihmisille

sella tuloksiin -projekti, Hyvät käytännöt -projekti ja Alli-laatuverkosto ovat Tutken toimintaa. Vuonna 2007 meneillään olleita Tutken tutkimushankkeita olivat vammaisten elinoloja selvittävä tutkimus sekä laitosten hajauttamista koskeva tutkimus.

Oppimateriaalikeskus Opike tuottaa materiaaleja erilaisten oppijoiden kuntoutukseen, opetukseen ja vapaa-aikaan. Tikas-kokonaisuus on Opikkeen toimintaa.

Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus Tikoteekki edistää puhevammaisten ihmisten mahdollisuuksia kommunikointiin ja vammaisten ihmisten tietotekniikan käyttöä toimimalla alan tietotaitokeskuksena ja koordinoimalla Tikoteekki-verkoston toimintaa. Tikoteekki tekee myös asiakastyötä Uudenmaan alueella ja vastaa OIVA – Osallisuuteen vuorovaikutusaloitteilla -projektista ja puhevammaisten ihmisten elämäntarinoita kokoavasta tutkimushankkeesta.

Papunet-verkkopalveluyksikkö edistää selkeää ja esteetöntä kommunikointia internetpalveluiden avulla. Yksikkö tuottaa Papunet-verkkopalvelua sekä tekee verkkosivujen esteettömyysarvioita ja kouluttaa internetin käytettävyydestä ja saavutettavuudesta.

Selkokeskus edistää selkokielistä tiedonvälitystä ja kulttuuria. Selkokeskus julkaisee Selkouutisia ja yhteistyössä FDUV:n kanssa LL-Bladetia, toimittaa selkokielisiä sivuja Papunetiin sekä kouluttaa selkokielestä. Selkokieli ja vuorovaikutus -projekti on Selkokeskuksen toimintaa.

Talous- ja hallintoyksikkö johtaa liiton toimintaa sekä huolehtii liiton taloudesta, henkilöstöhallinnosta, järjestötyöstä sekä kehitys- ja lähialueyhteistyöstä.

Yksiköiden henkilöstö liitteessä 5.

Liiton toimisto: Liitolla on omat toimitilat Helsingissä, Malmilla, osoitteessa Viljatie 4 A, 00700 Helsinki.
www.kehitysvammaliitto.fi

Tiedon avulla kohti tasa-arvoa

KEHITYSVAMMALIITON VIESTINNÄN TARKOITUKSENA ON VAIKUTTAA asenteisiin ja päätöksentekoon niin, että kehitysvammaisten ja muiden oppimisessa, ymmärtämisessä ja kommunikoinnissa tukea tarvitsevien ihmisten hyvä elämä ja osallisuus yhteiskunnassa voisi toteutua. Vuonna 2007 julkaistiin lehdistöeuran mukaan 197 juttua, joissa mainittiin Kehitysvammaliitto. Eniten liitto kannanottoineen oli esillä Ylöjärven ja Lehtimäen surmaepäilyihin liittyvän uutisoinnin yhteydessä. Kehitysvammaliitolta pyydettiin kannanottoja mm. hoivatyön etiikasta ja kehitysvamma-alan henkilöstön osaamisesta. Liitto julkaisi yhdessä Kehitysvammaisten Tukiliiton ja FDUV:n kanssa myös julkilausuman, jossa käsiteltiin laajemmin kehitysvammaisten ihmisten asumisen tarpeita ja laitosasumisen vaihtoehtoja. Surulliset surmauutiset herättivät siis laajemmankin ja erittäin tarpeellisen keskustelun, jossa päästiin kehitysvammaisten ihmisten elämän peruskysymyksiin.

Kehitysvammaliiton itse esiin nostamista aiheista eniten julkisuutta saivat kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen ongelmat ja selkokieli. Muita julkisuuskynnyksen ylittäneitä tiedotusaiheita olivat mm. FAS-lapset, kehitysvammapalvelujen hyvät käytännöt eri puolilla maata sekä syrjäytymisvaarassa olevien koululaisten tukeminen kodin ja koulun yhteistyötä kehittämällä.

Vuonna 2007 jatkettiin edelleen Vähän kunnioitusta -elokuvahankkeen valmistelua. Elokuvan käsikirjoitus valmistui ja sille haettiin Suomen Elokuvasäätiön tukea. Päätökset siirtyivät vuodelle 2008. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa mielenkiintoinen, ajatuksia ja keskustelua herättävä elokuva, joka samalla nostaa esiin kehitysvammaiset ihmiset kulttuurin tekijöinä.

KUVA: ANNELI PUHAKKA

Vähän kunnioitusta -elokuvaan etsittiin jo alustavasti näyttelijöitä draamatyöpajassa. Tytti Pakarinen ja Janne Matilainen eläytyvät.

Ketju-lehti ja Frontiers

Ketju-lehti ilmestyi kuusi kertaa ja sen teemoja olivat mm. terveys ja elämäntavat, maakunnalliset erot kehitysvammapalveluissa, osallisuus ja itsemääräämisoikeus, kehitysvamma-ala nuorten uravaihtoehtona, kehitysvammaisten ihmisten asuminen sekä koulunkäynti ja oppimisvaikeudet. Kehitysvamma-ala uravaihtoehtona käsitellyt numero lähetettiin kaikkien Suomen yläkoulujen oppilaanohjauksen opettajille.

Englanninkielinen Frontiers-lehti ilmestyi kerran ja tällä kertaa ulkoasultaan uudistuneena.

Kehitysvammaliiton internetsivut ja muu tiedotus

Kehitysvammaliiton internetsivut (www.kehitysvammaliitto.fi) uudistettiin sekä tekniseltä ratkaisultaan että rakenteeltaan, ulkoasultaan ja sisällöltään. Uudet sivut julkaistiin joulukuussa. Samalla luovuttiin ulkopuolisesta palveluntuottajasta, kun Papunet-yksikkö otti teknisen ratkaisun ylläpidon ja kehittämisen vastuulle. Näin liiton kaikki internetsivut toteutetaan samalla tekniikalla. Liiton sivuilla vieraili keskimäärin lähes 11 000 kävijää kuukaudessa. Eniten kävijöitä oli lokakuussa (13 021 kävijää) ja hiljaisinta oli odotetusti heinäkuussa (6252 kävijää).

Intranet toimi liiton sisäisen tiedotuksen kanavana. Jäsentiedotusta jatkettiin sähköpostitse kerran kuussa lähetettävän tiedotteen muodossa.

www.kehitysvammaliitto.fi

Verneriverkkopalvelu

Verneriverkkopalvelu (www.verneri.net) on Kehitysvammaliiton koordinoima, yhteistyössä muiden alan järjestöjen, säätiöiden ja erityishuoltopiirien kanssa (liite 16.) toteutettava kehitysvamma-alan verkkopalvelu. Vernerisivusto on tarkoitettu kehitysvammaisille henkilöille, heidän omaisilleen ja läheisilleen, alan henkilöstölle ja opiskelijoille sekä kaikille alasta kiinnostuneille. Sivuston tavoitteena on tarjota tietoa, asiantuntijaneuvontaa sekä vertaisryhmien koostamispaiikka ja mahdollisuus vuorovaikutukseen alan toimijoiden kesken.

Vuonna 2007 Vernerin yleiskielisellä puolella pyrittiin edelleen lisäämään vuorovaikutteisuutta ja keskustelua. Alan ammattilainen ja opiskelija pitivät blogia eli nettipäiväkirjaa sivuilla. Omaisten vertaistukihenkilötoimintaa jatkettiin. Tukihenkilöille tarjottiin koulutusta ja työnohjausta yhden viikonlopun ajan. Mukaan saatiin yksi uusi tukihenkilö.

Ammattilaisten keskinäisen sähköisen konsultoinnin kokeilua jatkettiin yhteistyössä Stakesin Sosiaaliportin kanssa. Stakes järjesti konsulteille kaksi koulutuspäivää vuoden aikana.

Vernerin tietopankkia päivitettiin ja täydennettiin. Mitä kehitysvammaisuus on -osio käytiin läpi ja siihen tuotettiin uutta ajanmukaista sisältöä. Kuntoutus-osiin kirjoitettiin lisää käytännön esimerkkejä. Kehitysvamma-alalle opiskeleville tai alaa harkitseville nuorille tuotettiin tietopaketti siitä, minkälaisia väyliä alalle opiskeluun on olemassa. Kehitysvammopalvelujen hyvistä käytännöistä saatiin myös uutta aineistoa.

Tietoa odottajille -sivuilla kirjoitettiin uusi osio raskautteen liittyvistä peloista sekä päivitettiin tietoja yhtenevästä seulontakäytännöstä. Osion kehittämistä jatkettiin yhteistyössä Väestöliiton Perinnöllisyysklinikan kanssa.

Vuoden lopulla alettiin tuottaa tietopakettia FAS-oireyhtymästä sekä päihteidenkäytön yhteydestä kehitysvammaisuuteen ja lievempiin oppimisvaikeuksiin. Aineiston julkaiseminen siirtyi vuoden 2008 puolelle.

Vernerin yleiskielisen puolen kävijämäärä oli keskimäärin 18 050 kävijää kuukaudessa. Eniten vierailuja oli lokakuussa (24 426) ja vähiten heinäkuussa (12 693).

Verneria markkinoitiin säännöllisesti mm. joka toinen kuukausi lähetettävän sähköpostitiedotteen avulla. Lisäksi vuoden aikana tehtiin uudet esitteet yleis- ja selkokielisistä sivuista sekä Tietoa odottajille -osiosta.

Vernerin ja Papunet esittäytyivät kehitysvammaisten ihmisten kulttuuripäivillä Vaalijalassa Pieksämäellä. Vernerin chatissa kulttuuripäivien osallistujien oli mahdollista kertoa kokemuksistaan niille, jotka eivät päässeet mukaan.

KUVA: ANU SALLINEN

VERNERIN SELKOSIVUJEN TEHTÄVÄNÄ on tarjota tietoa, josta on kehitysvammaisille ihmisille hyötyä. Lisäksi selkokielisillä sivuilla on voimaantumista ja omia oikeuksia koskevaa aineistoa sekä ajanvietettä. Vernerin selkopuoli toimii myös porttina internetiin ja siellä voi harjoitella internetin käyttöä.

Vuoden 2007 aikana kehitettiin chatti-keskustelupalsta käytettävyydeltään ja tekniikaltaan entistä paremmaksi sekä markkinoitiin sitä kehitysvammaisille käyttäjille. Chattia pidettiin auki valvotusti kerran viikossa. Chatin toimivuudesta tehtiin ammattikorkeakoulun opinnäytetyö, jossa chatti sai positiivista palautetta. Selkopuolelle tehtiin uusia leikkimielisiä testejä ja alettiin julkaista nettipäiväkirjaa, jota piti Me itse ry:n puheenjohtaja.

Uutta tietosisältöä tuotettiin seksistä ja seurustelusta, jotka olivat yleisin aihepiiri josta tuli kysymyksiä neuvontapalsta Verkko-Kertulle. Vuoden alussa julkaisiin eduskuntavaaleihin liittyvää aineistoa. Kehitysvammaisilta henkilöiltä kerättiin puolueille kysymyksiä ja niihin hankittiin vastaukset.

Runokilpailulla kerättiin kehitysvammaisten ihmisten kirjoittamia runoja. Sivuilla kävijät äänestivät kuukauden parhaita runoja ja näin jatkoon karsittiin joka kuukausi kolme parasta runoa. Loppukilpailuun selviytyneiden joukosta voittajan valitsi runoilija, kirjailija Tomi Kontio. Kirjoituskilpailulla Vernerin pyrki paitsi ylläpitämään ja aktivoimaan kehitysvammaisten ihmisten omaa ilmaisua ja sisällöntuotantoa, myös nostamaan esiin kehitysvammaisten ihmisten mahdollisuuksia kirjoittajina ja kirjoittajakoulutuksen tarvetta.

Työkeskuksille tehtiin kysely, jossa selvitettiin kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisuuksia käyttää

tietokoneita ja internetiä. Vastausten mukaan kehitysvammaiset henkilöt eivät pääse käyttämään internetiä kuten väestö keskimäärin. Esteitä tietokoneiden käytölle ovat mm. koneiden puute, avustavan henkilökunnan ajankäytön ongelmat ja osittain myös tietotekniikkataitojen puutteellisuus. Yhdeksi esteeksi osoittautui myös se, etteivät kehitysvammaiset henkilöt voi käyttää yhteisöjensä verkkoa, joka on yhteydessä hallintoverkkoon. Tällöin he jäivät usein vaille minkäänlaista verkkoyhteyttä. Kehitysvammaliiton tuleekin jatkaa työskentelyä sen puolesta, että kehitysvammaiset henkilöt entistä laajemmin pääsisivät osaksi tietoyhteiskuntaa.

Vernerin selkokiellisen puolen kävijämäärät jatkoivat kasvuaan. Vierailuja oli kuukausittain keskimäärin noin 5500. Eniten kävijöitä oli lokakuussa (7555) ja vähiten kesäkuussa (3801).

www.verneri.net

Selkokieli lisää osallisuutta

Seesam-palkinto myönnettiin Helsingin kirjamessujen yhteydessä pidetyssä seminaarissa Lohipadon erityiskoulun julkaisemille blisskielisille kirjoille ja niiden tekijöille Susanna Huikarille ja Mika Kolehmaiselle. Mukana koulun edustajana oli myös apulaisrehtori Johanna Pulkkinen (oik.).

SELKOKESKUKSEN TEHTÄVÄT OVAT Selkoutuisten ja LL-Bladetin julkaiseminen, selkokielisten internetsivujen toimittaminen, selkokirjallisuuden edistäminen, selkokieleen liittyvien koulutus- ja julkaisupalvelujen tuottaminen sekä yhteistyö- ja tiedotuskanavana toimiminen.

Selkouutiset ja saman lehden ruotsinkielinen versio LL-Bladet ilmestyivät 26 kertaa. LL-Bladetin julkaisijana toimi Kehitysvammaliiton ohella Förbundet De Utvecklingsstördas Väl rf. Lehdissä käsiteltiin kotimaan ja ulkomaiden uutistapahtumien lisäksi urheilua, viihdettä, kulttuuria sekä erilaisia arkipäivän elämään liittyviä aiheita. Lehdistä tehtiin syksyllä lukijakysely, jonka tulosten pohjalta lehteä uudistetaan vuonna 2008. Painettujen lehtien levikki oli yhteensä noin 4 500 vuosikertaa (Selkouutiset n. 3100, LL-Bladet 1400), joista pääosa meni erilaisiin kouluihin, vammaishuollon toimipisteisiin, suomen kielen opetusryhmiin, ammattikouluihin sekä vanhustenhuollon toimipisteisiin. Lisäksi verkkolehdistä oli numeroa kohden useita satoja lukijoita. Vuoden alussa aloitettiin lehtien julkaiseminen internetissä myös näköislehtenä, ja palvelun käyttäjiksi rekisteröityi vuoden aikana noin 500 kävijää.

Papunet-verkkopalvelun sivuille toimitettiin tietoa eri aiheista, selkokirjoista ja -esitteistä sekä Selkoutuisten verkkolehti. Yhteistyössä FDUV:n kanssa ylläpidettiin myös ruotsinkielisiä selkosivuja. Selkosivuilla kävijöitä oli noin 13 000 kuukaudessa. Papunetin selkosivujen ohella päivitettiin myös Selkokeskuksen yleiskielisiä sivuja, joilta löytyy mm. laaja tietopaketti selkokielen teoriasta ja myös englanninkielistä materiaalia. Yhteistyössä Papunetin kanssa aloitettiin internetin selkosivustojen arviointi ja ohjaus. Selkokeskuksen sähköinen

tiedote ilmestyi neljä kertaa. Papunetin ruotsinkieliset selkosivut uudistettiin teknisesti, sisällöllisesti ja graafisesti. Sivujen sisällöstä ja sisällön uudistamisesta vastasi LL-Centrum.

Vuoden 2007 aikana Selkokeskukselta tilattiin 20 selkomukautusta. Yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa julkaistiin selkoesite YK:n vammaisso-
pimuksesta.

Selkokeskus jatkoi valtion selkokirjatuen jakamista. Tuen jakaa erillinen selkokirjatyöryhmä, johon mm. kirjailijajärjestöt nimeävät edustajansa. Määräraha on tuettu yhteensä 15 selkokirjaa. Yhteensä myönteisiä päätöksiä on tehty 22 hakemuksen kohdalla. Tukea on myönnetty selkojulkaisujen kirjoittajille, mukauttajille, kuvittajille ja kustantajille. Kuluneen vuoden aikana myönnettiin myös selkotunnuksia selkokirjoille ja annettiin lausuntoja käsikirjoituksista ja kuvituksista. Kaikkiaan vuonna 2007 ilmestyi yhdeksän selkokirjaa. Kirjoista julkaistiin uusi esite, ja vuoden aikana jatkettiin selkokirjojen keskitettyä välitystoimintaa. Välitystoiminnan kautta myytiin vuoden aikana 1516 selkokirjaa. Selkokirjallisuuden Seesam-palkinto myönnettiin Helsingin kirjamessujen yhteydessä pidetyssä seminaarissa Lohipadon erityiskoulun julkaisemille blisskielisille kirjoille ja niiden tekijöille Susanna Huikarille ja Mika Kolehmaiselle.

Selkokeskuksen edustajat toimivat vuoden aikana kouluttajina ja luennoitsijoina 27 tilaisuudessa, ja Selkokeskuksella oli kuusi nimettyä asiantuntijaa eri puolilla Suomea. Selkokirjoituskurssi järjestettiin yhteistyössä Oriveden opiston kanssa.

Selkokeskus edisti selkokieleen liittyvää yhteistyötä niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Selkokeskuksen

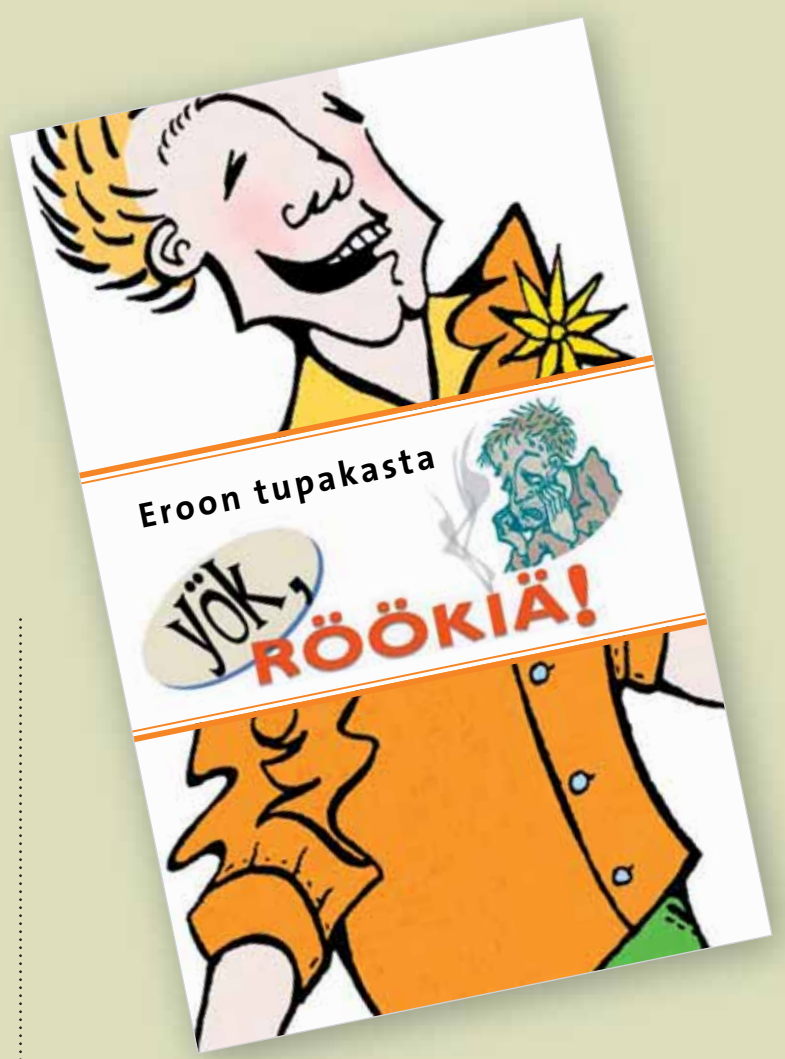

edustajat osallistuivat kansainvälisen ETR-verkoston toimintaan ja verkoston verkkosivujen luomiseen. Selkokeskus oli myös kumppanina mukana EU:n Sokrates-ohjelman hankkeessa, jossa kehitetään Euroopan selkolehtien yhteistyötä. Hankkeen tuloksena julkaistiin viidessä maassa samanlainen ympäristöliite sekä mm. englanninkielinen yhteisesite Euroopan selkolehdistä. Selkokeskuksen tukena toimi Selkokeskuksen neuvottelukunta, johon toimintavuonna nimesi edustajansa 31 tahoja (14 sosiaalialan järjestöä ja 17 muuta tahoja). Raha-automaattiyhdistys tuki taloudellisesti Selkokeskuksen toimintaa ja lehtien julkaisua.

Selkokieli ja vuorovaikutus -projekti

Selkokieli ja vuorovaikutus -projekti käynnistyi 1.3.2007 ja se päättyi vuoden 2009 lopussa. Raha-automaattiyhdistys rahoittaa projektin toteutusta. Projekti toteutetaan Kehitysvammaliiton Selkokeskuksessa yhdessä neljän selkokielen eri käyttäjäryhmiä edustavan tahon kanssa, jotka ovat Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry, Autismisäätiö, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl rf. ja Satakunnan erityishuoltoapiiri. Projektin päämääränä on hankkia tietoa selkokielen käytöstä vuorovaikutustilanteissa ja kehittää toimintamalleja näihin tilanteisiin. Lisäksi tutkitaan selkokielen käyttöä kahdenkeskisissä keskusteluissa.

Vuonna 2007 yhteistyötahoissa käynnistyi kuusi selkoryhmää, ja niiden ohjaajille järjestettiin kaksi koulutusta. Selkoryhmien kokoontumiset videoitiin ja videoitten analyysi aloitettiin. Vuorovaikutuksesta valmistui laaja kokonaisuus Selkokeskuksen sivuille internetiin. Vuoden aikana vierailtiin myös Norjassa ja Ruotsissa ja koottiin tietoa vastaavista hankkeista.

Tupakanpolton lopettamisen tukeminen selkokielellä

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämien terveyden edistämiseksi tarkoitettujen varojen tuella tuotettiin selkokielistä tiedotusaineistoa, jolla kannustetaan tupakanpolton lopettamiseen. Kyseessä oli osaprojekti laajemmassa kokonaisuudessa, jossa oli mukana useita eri järjestöjä. Hanketta koordinoi Hengitysliitto Heli.

Kehitysvammaliiton osuus projektissa oli tuottaa selkokielineen esite sekä materiaalia Verneriverkkosivuille tupakasta vieroituksen tukemiseen. Aineiston tarkoituksena on saada kehitysvammaisia aikuisia lopettamaan tupakointi. Tavoitteena on myös lisätä alan henkilökunnan tietoisuutta omasta vastuustaan kehitysvammaisten ihmisten tupakoinnista.

Papunetin piirustuskilpailun voitti Simo-Pekka Sunilan työ Akvaario.

Esteetöntä ja tasa-arvoista viestintää verkkopalveluiden avulla

PAPUNET-VERKKOPALVELUYKSIKKÖ KEHITTÄÄ JA TOTEUTTAA esteettömiä verkkopalveluita puhevammaisille ihmisille, selkokielen käyttäjille, heidän lähi-ihmisiille ja alan ammattilaisille. Yksikön tavoitteena on esteettömien verkkopalveluiden avulla mahdollistaa puhe- ja kehitysvammaisten ihmisten osallistuminen. Tavoitteena on vaikuttaa siihen, että kohderyhmien oikeudet tulla kuulluksi ja ymmärretyksi toteutuvat. Yksikkö tuottaa Papunet-verkkosivuston, ylläpitää teknisesti Kehitysvammaliiton sivuja ja kehitysvamma-alan Verneriverkkosivustoa sekä alan toimijoiden omia verkkosivuja. Yksikkö myös kouluttaa ja konsultoi esteettömistä verkkopalveluista sekä tekee verkkosivujen esteettömyysarvioita puhevammaisten ihmisten ja selkokielen käyttäjien näkökulmasta.

Vuoden 2007 keskeisimpiä toimintoja olivat Papunetin yleiskielisten sivujen avaaminen uudistettuina, ruotsin- ja englanninkielisten pelisivujen, Papunet-yksikön sivujen sekä Planeetta X -peliympäristön avaaminen, puhevammaisille ihmisille soveltuvan kommunikointia tukevan materiaalin tuottaminen sekä kuvasivujen kehittäminen kuvallisen ja sanallisen kävijäkyselyn avulla.

Papunet-sivustossa on laajasti tietoa puhevammaisuudesta ja selkokielestä. Sivusto on esteetön toimintaympäristö eri tavoin kommunikoiville ja tietokonetta käyttäville ihmisille. Sivulla vierailevien määrä on edelleen kasvanut, ja Papunet-sivustossa oli yli miljoona vierailua kuluneen vuoden aikana. Enimmillään kävijöitä oli joulukuussa 117 241 ja vähimmillään kesäkuussa 52 123, keskimäärin sivuilla vieraili 84 350 kävijää kuukausittain.

Papunetin yleiskielisillä sivuilla vieraili keskimäärin 11400, kuvasivuilla 7300, blisskielisillä sivuilla 2000, pe-

lisivuilla 53 000 ja selkokielisillä sivuilla 13 000 kävijää kuukaudessa. Ruotsinkielisillä yleissivuilla vieraili keskimäärin 2300 ja selkosivuilla 1500 kävijää kuukaudessa. Englanninkielisillä pelisivuilla vieraili keskimäärin 560 ja ruotsinkielisillä pelisivuilla 660 kävijää kuukaudessa.

Toimintavuoden aikana avattiin Papunetin yleiskieliset sivut uudistettuina. Lisäksi sivuilla julkaistiin mm. kattava tietopaketti helppokäyttöisistä kännyköistä ja laaja AAC-alan sanasto. Tulkkipalvelusivuilla lisättiin äänituki, ja tulkkipalvelun hakemiseen tarvittavat lomakkeet uusittiin yhteistyössä Suomen CP-Liiton PuheTupa -hankkeen kanssa. Yhteistyössä Tikoteekin kanssa tuotettiin kuvatyökaluun satoja uusia viittoma- ja aihekuvia, tietoa sisältävä aineisto näkömonivammaisen lapsen vuorovaikutuksesta sekä pohjoismaisessa peliprojektissa kehitetty pelitietokanta. Oiva-hankkeen kanssa tuotettiin uusia vuorovaikutukseen liittyviä sisältökokonaisuuksia, mm. Aistit ja vuorovaikutus-aineisto.

Kuvasivuilla julkaistiin kuukausittain vuodenaikoihin ja arkeen liittyvää materiaalia. Kuvasivujen Papu-sammakon sivujen kautta koulut, päiväkodit sekä kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit kertoivat kuulumisiaan ja kokemuksiaan.

Ensimmäiseen kuvasivujen kävijäkyselyyn oli sanallisen lomakkeen lisäksi mahdollista vastata myös kuva- ja äänituella varustetulla lomakkeella. Suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä kuvasivuihin ja koki sivuilla liikkumisen sekä sisältöjen löytymisen helpoksi.

Yleiskielisten sivujen kävijäkyselyn mukaan suosituimpia osioita olivat materiaaleja sisältävät ja kommunikointikeinoista kertovat sivut. Kävijäkyselyn vastaajista 89 prosenttia arvioi yleiskieliset sivut hyödyllisiksi.

Planeetta X -peliympäristö suunniteltiin yhdessä Espoon Eestinmetsän oppilaiden kanssa.

Vuoden aikana käynnistettiin myös kuvatyökalun uudistaminen toteuttamalla kävijäkysely työkalun toimivuudesta ja käytettävyydestä.

Papunetin pelisivuille kehitettiin uusia sisältöjä, mm. ajoittamista harjoittava Papupultti-tarkkuuspeli sekä luetun ymmärtämistä ja toimimista moniosaisten ohjeiden mukaan harjoittava Rakennetaan talo -peli. Lisäksi pelisivuille toteutettiin yhteistyössä Tikoteekin ja Opikkeen kanssa viittomia ja viittomavideoita sisältävä joulukalenteri. Pelisivujen helppokäyttöinen piirustus-ohjelma ja piirustusnäyttely lisäsivät suosiotaan.

Papunetin blisskielisiä sivuja toteutetaan ja kehitetään yhdessä bliss-kielen käyttäjien kanssa. Toimintavuoden aikana sivuille tuotettiin blisskielisiä satuja jatkokertomuksena, ja lisäksi sivuilla julkaistiin käyttäjien omia tarinoita.

Ruotsinkielisillä yleissivuilla avattiin mm. ”Ensiapua kommunikointiin - En första hjälp för kommunikation” -materiaali, alan sanasto sekä tietoa pohjoismaisesta peliprojektista ja pelitietokannasta.

Vuonna 2007 avattiin Papunetin ruotsinkieliset ja englanninkieliset pelisivut. Sivulla on palapelejä, dominoita, muistipelejä, tarkkuuspelejä, sudokuja, sanatehtäviä, piirustustehtäviä ja ensipelejä.

Vuoden aikana toteutettiin yhteistyössä Selkokouksen kanssa useita verkkosivujen käytettävyyden ja esteettömyyden arviointeja puhevammaisten ihmisten ja selkokielen käyttäjien näkökulmasta asiantuntija-arvioina ja käytettävyydestein. Lisäksi Papunetin henkilökunta koulutti esteettömistä verkkopalveluista ja selkokielestä internetissä eri seminaareissa ja tapahtumissa.

Papunet-verkkopalveluyksikön sivut avattiin. Sivulla on mm. tietoa yksikön tuottamasta Papunet-sivustosta sekä yksikön projekteista, koulutus-, konsultointi- ja arviointipalveluista. Kuukausittain ilmestyvä sähköpostitiedote lähetettiin noin 600 henkilölle. Lisäksi Papunetista tiedotettiin Tikoteekin Tikonen-tiedotteessa, yhteistyöjärjestöjen järjestölehdissä, alan ammatilehdissä sekä eri sähköpostilistoilla. Papunetin esite uusittiin ja julkaistiin cd-rom Papunet-sivustosta ja Papunet-verkkopalveluyksiköstä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Yhteistyössä Kehitysvammaisten taidekeskus Kettukin kanssa järjestettiin puhe- ja kehitysvammaisille ihmisille suunnattu piirustuskilpailu, jonka töitä esiteltiin internetsivuilla ja kiertävissä näyttelyissä eri puolilla Suomea.

Papunet-yksikkö osallistui kansallisiin ja kansainvälisiin esteettömiä verkkopalveluita ja pelejä kehittäviin työryhmiin ja verkostoihin. Papunetin toimintaa ja palvelua esiteltiin 13 messutapahtumassa tai seminaarissa vuoden aikana.

Papunet-sivuston toteutuksessa on mukana alan kansallisia ja kansainvälisiä asiantuntijoita ja organisaatioita, mm. Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry, Autismi- ja Aspergerliitto ry, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl rf, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry ja Suomen CP-Liitto ry.

Toimintavuoden aikana jatkettiin Planeetta X – osallistavaa pelisuunnittelua -hanketta Espoon kaupungin Eestinmetsän koulun kanssa. Hankkeessa kehitettiin Planeetta X -peliympäristö, joka avattiin Papunetin pelisivuilla.

Peliympäristössä on yhdeksän erilaista peliä, mm. helppokäyttöinen chat, virtuaalilemmikki ja karttapeli. Planeetta X:llä vieraili noin 14 000 kävijää kuukaudessa. Kaikkia pelejä pelattiin yhteensä 824 086 kertaa.

Hankkeen aikana kehitettiin myös erityisryhmille suunnattujen verkkopalveluiden kehittämismallia, ja asiantuntijat ja loppukäyttäjät arvioivat mallin toimivuutta. Arviointimallista julkaistiin raportti Papunetin sivuilla. Hankkeen rahoitti Nokia Oyj.

www.papunet.net

Papunetin piirustuskilpailun vuoden 2007 satoa: yksityiskohta Pekka Turusen maalauksesta Keisaripingviinit jäätiköllä ja Jack Heiskasen maalaus Lissu ja koirankoppi.

Kommunikoinnin ja tietotekniikan käytön edistäminen

KEHITYSVAMMALIITON TIETOTEKNIikka- JA KOMMUNIKAATIOKESKUS TIKOTEEKKI edistää puhevammaisten ihmisten kommunikointia ja vammaisten ihmisten tietotekniikan käyttöä. Tikoteekki toimii alansa kehittämiskeskuksena, tuottaa asiakaspalveluita pääosin Uudenmaan alueella sekä koordinoi yhdeksän alueellisen yksikön Tikoteekki-verkosta. Tikoteekki hallinnoi myös vuonna 2005 käynnistynyttä OIVA – Osallisuuden vuorovaikutusaloitteilla -hanketta.

Kehitysvammaliiton Tikoteekki kokoaa ja välittää tietoa puhevammaisten ihmisten kommunikoinnin mahdollisuuksista ja uusimmista tietoteknisistä ratkaisuista vammaisten ihmisten tietotekniikan käyttöön. Tikoteekki myös kouluttaa ja kehittää toimintamalleja, jotka edistävät vammaisten ihmisten osallistumista yhteisönsä täysivaltaisina jäseninä.

Tietoa kommunikoinnin ja tietotekniikan mahdollisuuksista jaettiin Tikonen-tiedotteen, Papunet-verkko-palvelun, oppaiden, koulutusten, keskustelutilaisuuksien ja messujen avulla. Opas-sarjassa tuotettiin uusi Vuorotellen-opas vuorovaikutukseen ja kielen kehityksen alkuvaiheisiin. Lisäksi suosituimmista oppaista – Kuvat kommunikoinnissa, Passi yhteiseen kieleen ja Opas puhevammaisten tulkkipalvelusta – otettiin jälleen uudet lisäpainokset. Opas-sarjan esitteitä on painettu kaikkiaan yli 120 000 kappaletta.

Tikoteekki toimitti Näkövammaisten keskusliiton yhteistyöprojektin tuloksena Näkömonivammaisen lapsen vuorovaikutuksen ja kommunikoinnin tukeminen -verkkojulkaisun Papunetin sivuille. Lisäksi sivuille käännettiin ruotsiksi Ensiapua kommunikointiin -kokonaisuus. Yhteistyössä Papunet-verkkopalveluyk-

sikön kanssa koottiin myös tietoa ladattavista opetusohjelmista ja peleistä ja tuotettiin lisää viittomakuvia. Lisäksi päivitettiin Pelitietokantaa sekä opetusohjelma- ja kommunikointilaitetietokantaa. Puhevamma-alan järjestöjen yhteispäätöksenä päätettiin lopettaa AAC-henkilörekisterin ylläpitäminen Papunetin sivuilla, koska vastaavia rekistereitä ylläpidetään jo tulkkipalveluja järjestävissä tahoissa. Verkkopalvelu Vernerin tietopankkiin koottiin tietoa kommunikoinnista ja kehitysvammaisuudesta.

Tikoteekki koulutti yhteensä 25 päivää kuntoutuksen ja hoitoalan ammattilaisia sekä alan opiskelijoita. Tämän lisäksi luennoitiin 24:ssä eri tilaisuudessa Suomessa ja Virossa sekä järjestettiin kuusi kuntoutus- ja opetusohjelmien esittelytilaisuutta, joista neljä toteutettiin Helsingin kaupungin kirjastoissa. Kaikkiaan koulutuksiin osallistui yli 1900 ihmistä.

Keskustelua ajankohtaisista aiheista jatkettiin neljässä Studia AAC -tilaisuudessa. Kommunikoinnin apuvälineiden sanastot, muisti ja vuorovaikutus, vuorovaikutuskumppaneiden rooli ja katseen käyttö tietokoneen ohjaamisessa -teemat kokosivat yhteensä 112 henkilöä.

Tikoteekin toimintaan kävi tutustumassa 35 ryhmää. Lisäksi keskus on esitellyt omaa toimintaansa ja jakanut materiaalia useilla messuilla ja alan seminaareissa.

Tikoteekki teki sopimuksen Talking Mats -keskustelumattoon liittyvien koulutusten järjestämisestä yksinoikeudella Suomessa skotlantilaisen Stirlingtonin yliopiston kanssa. Tikoteekki-verkoston 12 jäsentä koulutettiin TM-kouluttajiksi. Keskustelumatoista järjestettiin kuusi koulutusta eri puolilla Suomea. Menetelmää sovellettiin myös Tikoteekin asiakastyössä.

Yhteistyössä oppilaitos Arcadan kanssa toteutettiin kysely, jossa koottiin palautetta Tikoteekin toteuttamasta kirjoittamisen apuvälinearviosta. Kyselylomakkeet lähetettiin keväällä 2007 kaikille arviointiin osallistuneille asiakkaille (N=20), heidän lähihenkilöilleen ja kouluille.

Asiakaspalvelut

Tikoteekkiin tuli toimintavuoden aikana 22 (13 vuonna 2006) maksusitoumusta kommunikoinnin arviointiin ja kahdeksan (7) maksusitoumusta tietokoneen käytön arviointiin. Suppeaan kirjoittamisen apuvälinearviointiin tuli vuoden aikana 13 (15) maksusitoumusta HUS-Tietoteekista. Vuoden aikana päätettiin 39 (44) asiakasarviointia ja toteutettiin kolme kommunikoinnin apuvälineen päivittämistä. Arvioinnit toteutettiin pääosin asiakkaan toimintaympäristössä moniammatillisen tiimin – puheterapeutti, toimintaterapeutti ja tarvittaessa tietotekniikkavastaava sekä AAC-ohjaaja – yhteistyönä. Asiakkaat tulivat Tikoteekkiin Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan alueelta, Kymenlaaksosta ja Etelä-Karjalasta. Asiakkaalle kehitettävien kommunikointimateriaalien ja -ohjelmien suunnittelu toteutettiin tiimityönä. Materiaalien käytännön toteutuksesta vastasi AAC-ohjaaja. Lisäksi Kehitysvammaliiton Tikoteekin työntekijät konsultoivat alueellisia Tikoteekkeja asiakaskäynneissä, puhelimella ja sähköpostilla.

Tikoteekki-verkosto ja muu yhteistyö

Verkostoituminen tukee Tikoteekkien välistä yhteistyötä palveluiden kehittämisessä sekä työntekijöiden osaamisen laajentamisessa. Tikoteekki-verkoston kymmenen Tikoteekin lisäksi mukana ovat Datero-klinikka sekä HUS:n Tietoteekki.

Kymenlaakson Tikoteekin toiminta pyritään käynnistämään uudelleen kahden vuoden siirtymäajan sisällä. Siirtymäaikana Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan vaativaa apuvälinearviointia edellyttävät asiakkaat ohjataan solmitun puitesopimuksen mukaisesti Kehitysvammaliiton Tikoteekkiin.

Vuoden aikana toteutettiin laaja kartoitus Pohjois-Karjalan Tikoteekin siirtämisestä osaksi sairaalan apuvälineyksikköä. Ehdotettuja virkoja ei kuitenkaan perustettu. Neuvottelut jatkuvat vuonna 2008. Satakunnan keskussairaalassa käytiin neuvottelut alueellisen Tikoteekin perustamiseksi ja Tikoteekki käynnistyy alkuvuodesta 2008.

Tikoteekkien henkilökunnalle järjestettiin verkoston kehittämispäivät sekä useita työkokouksia. Yhteisiä koulutuksia toteutettiin Seinäjoella ja Jyväskylässä. Verkoston käyttöön Tikoteekin internetsivuille tuotettiin uusia ohjelmademoja ja työpohjia puhelaitteisiin ja kommunikointiohjelmiin. Lisäksi lainattiin uusia puhelaitteita ja teknisiä apuvälineitä tutustumista varten alueellisten Tikoteekkien käyttöön.

Kehitysvammaliiton Tikoteekki osallistui aktiivisesti puhevammaisten tulkkipalvelujen kehittämiseen.

Tikoteekki oli jäsenenä COGAIN-hankkeen käyttäjyhteisöjen seurantaryhmässä, joka järjesti tapaamisen syksyllä Leicesterissä. COGAIN on EU:n rahoittama Tampereen yliopiston TAUCHI-yksikön koordinoima laaja katsekäyttöliittymätutkimukseen keskittyvä huippuosaamisen verkosto.

Yhteispohjoismainen NUH:n peliprojekti saatiin päätökseen. Projektissa tietokonepelien ja muiden videopelien sekä pelikonsolien soveltuvuutta testattiin ja arvioitiin vammaisille lapsille. Kevään aikana kolmekymmentä Suomessa testattua peliä siirrettiin Papunetiin. Lisäksi jatkettiin muiden pohjoismaiden testamien pelien läpikäyntiä. Osa näistä peleistä käännettiin suomeksi ja liitettiin tietokantaan.

Kehittämishankkeet ja -projektit

LIITON TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISKESKUKSEN yhteydessä toimiva kehittämistiimi on tukenut liiton kehittämishankkeita ja niiden yhteistyötä ja vuoropuhelua. Vuonna 2007 kehittämistiimin toiminnassa oli vahvasti esillä liiton arviointi- ja koulutuspalvelujen tuotteistaminen. Vuoden jälkipuoliskolla valmistaututtiin myös vuoden 2008 Yhteisvastuukeräykseen yhteistyössä Kirkkopalveluiden ja muiden kehitysvamma-alan järjestöjen kanssa.

OIVA – Osallisuuden vuorovaikutusaloitteilla

Vuosina 2005 – 2008 Tikoteekissa toteutetaan Vaikeimmin kehitysvammaisten ihmisten kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen kehittäminen -projekti, lyhyemmin Osallisuuden vuorovaikutusaloitteilla -hanke OIVA. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa vaikeimmin kehitysvammaisten aikuisten ja heidän kommunikointikumppaneidensa välistä vuorovaikutusta ja kommunikointia.

OIVA-hanketta toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän Honkalampi-keskuksen, Pirkanmaan sosiaalipalvelujen kuntayhtymän Ylisen kuntoutuskeskuksen ja Helsingin Kehitysvammaatuki 57 ry:n Oskarinpuiston toimintakeskuksen ja asuntolan kanssa. Muita yhteistyökumppaneita ovat Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisen tiedekunnan puhetieteiden laitos sekä Kehitysvammaaliitosta Tikoteekki, Papunet ja Opikie.

Projektissa mukana olevien yhteisöjen ohjauksessa käytettiin uutta, hankkeessa kehitettyä videohavain-

nointiin perustuvaa työskentelymallia. Tavoitteena oli tukea vuorovaikutuksen vahvistumisen prosessia yhteisöissä. Videohavainnointiryhmien puoleltoista vuoden prosessi päättyi keväällä. Projektiin liittyneen vuorovaikutusprosessin jälkeen ryhmät jatkoivat toimintaansa itseohjautuvasti.

Vuoden aikana yhteisönohjausmallin työvälineiden ja -tapojen (lomakkeet, ryhmien ohjauskäytännöt) tuotekehittämistä jatkettiin ja OIVA-vuorovaikutusmalli rekisteröitiin Kehitysvammaliitolle. Mallia kokeiltiin myös vaikeimmin kehitysvammaisten ihmisten päivätoimintayksikössä ja erityisluokassa. Samalla perehdytettiin Tikoteekin kahta työntekijää OIVA-vuorovaikutusmallin ryhmänohjaajiksi.

Hankkeessa tehdään tutkimus yhteisöjen ohjauksessa käytetyn työskentelymallin vaikuttavuudesta. Tavoitteena on selvittää, vahvistuivatko prosessiin osallistuneiden työntekijöiden vuorovaikutustaidot ja muuttuivatko heidän käsityksensä vuorovaikutuksesta vaikeimmin kehitysvammaisten ihmisten kanssa. Lisäksi tutkitaan, mitkä tekijät tukivat videohavainnointiin perustuvan työskentelyn onnistumista. Tutkimukseen liittyvät alkumittaukset on tehty vuonna 2005 ennen työskentelyn aloittamista. Toimintavuonna laadittiin loppu- ja seurantakartoitukseen liittyvät kyselylomakkeet ja toteutettiin kartoitukset hankkeen yhteisöissä. Tutkimukseen liittyvän videoaineiston analyysi- ja arviointimittareita kehitettiin ja aineistosta tehtiin alustavia tilastollisia analyyseja.

Toimintavuonna tehtiin yhteistyötä hankkeessa mukana olevien yhteisöjen kanssa. Vuoden aikana toteutettiin 11 neuvottelua ja käyntiä yksiköissä. Keskeisin tavoite oli tukea yhteistyökumppaneita suunnittele-

Oiva-projektissa käytettiin videokuvausta menetelmänä, jolla voidaan tarkastella vuorovaikutustilanteita.

KUVA: JANNE RUOTSALAINEN

maan sekä organisaation että käytännön tasolla, miten vuorovaikutusasiat jäävät yksiköiden käytäntöön projektin jälkeen. Jokainen yhteistyökumppani laati asiasta vakiinnuttamissuunnitelman.

Vuonna 2007 valmistui hankkeen kohderyhmälle suunnattu Oivalluksia-virikemateriaali. Materiaalin avulla lähi-ihmiset voivat tarjota kehitysvammaisille kumppaneilleen merkityksellisiä aistielämyksiä, uusia vuorovaikutuksen sisältöjä sekä kokemuksia itsestä aktiivisena toimijana. Materiaalista otettiin 300 kappaleen painos ja se tuli myyntiin Kehitysvammaliiton Opikkeeseen.

Papunet-internetsivustossa sijaitsevaa, hankkeessa tuotettua Vuorovaikutus-osiota täydennettiin Aistit ja vuorovaikutus -sivuilla. Sivujen avulla on mahdollista paneutua aistimiseen liittyviin erityiskysymyksiin, kun vuorovaikutuskumppanina on vaikeimmin kehitysvammaisen ihminen. Jotta vaikeimmin kehitysvammaisten parissa toimivat työntekijät, opettajat ja opiskelijat löytävät yhä paremmin internetiin tuotetun tiedon, tehtiin Papunet-sivujen sisältöjä esittelevä Tavoitteena toimiva vuorovaikutus -esite, josta otettiin 6000 kappaleen painos.

Vaikeimmin kehitysvammaisten ihmisten vuorovaikutuksen, kommunikoinnin ja toiminnan mahdollisuuksista ja tukemisesta koulutettiin hankkeen ulkopuolisia tahoja neljässätoista luentokokonaisuudessa, joihin osallistui yhteensä noin 450 kuulijaa. Hankkees-

sa mukana oleville yhteistyötahoille järjestettiin viisi koulutustilaisuutta, joihin osallistui noin sata kuulijaa. Lisäksi hankkeen ajankohtaisista teemoista kerrottiin Tikoteekin Tikonen-tiedotteissa sekä OIVA-hankkeen omilla sivuilla Papunetissa.

Hyvät käytännöt -projekti

Vuonna 2005 alkanut Kehitysvammaisten palvelujen hyvät käytännöt -projekti jatkui. Projektin tavoitteena on ollut tukea palvelujen tuottajia palvelujen laadun arvioinnissa ja kehittämisessä. Tehtävänä on ollut ns. arviointi- ja kehittämiskierrosten kehittäminen laadun tueksi ja työskentelyä tukevien työvälineiden ja materiaalin tuottaminen. Vuonna 2007 pilotoitiin sekä arviointi- että kehittämiskierrosta. Työskentelyyn osallistui yhteensä 17 asumispalveluyksikköä. Vuonna 2007 saatiin valmiiksi arviointi- ja kehittämiskierrosten työskentelymallit, laatuvaastavien koulutusohjelmat sekä valmennusohjelmien työkirjamateriaalit.

Projektin toisena tavoitteena on ollut kehitysvammaisten palveluiden hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen. Projektissa on rakennettu hyvien käytäntöjen tunnuspiirteistö sekä tuotettu työvälineitä hyvien käytäntöjen kuvaamiseen ja arviointiin. Vuonna 2007 otettiin käyttöön kaksi uutta hyviin käytäntöihin liittyvää palvelutuotetta: työkäytäntöjen kuvaus-

koulutus ja arviointikäyntimenettely. Kuvauskoulutus tukee työyhteisöjä hyvien käytäntöjen tunnistamisessa ja kirjallisen kuvauksen tuottamisessa. Vuoden 2007 aikana annettiin hyvien käytäntöjen kuvauksen ohjausta seitsemälle organisaatiolle.

Pääpaino oli arviointimallin kehittämisessä, jossa palvelujen tuottajat yhdessä ammattilaisten kanssa toteuttavat hyvien käytäntöjen arvioinnin. Vuoden aikana pilotoitiin mallia kahdella arviointikäynnillä. Projektissa koulutetut arvioitsijaryhmät arvioivat Lohjan vanhempainryhmän toimintaa ja Hämeenlinnan erityisvarhaiskasvatuksen päivähoiton lasten kuntoutukseen ja palvelujen suunnitteluun liittyvää käytäntöä. Lohjan vanhempainryhmän toiminnan kuvaus ja siitä annettu arviointilausunto julkistettiin hyvien käytäntöjen tietopankissa www.verneri.net/hyvatkaytannot. Projektissa on koulutettu neljä palvelujen käyttäjää ja viisi ammattilaista hyvien käytäntöjen arvioitsijaksi.

Hyvien käytäntöjen verkkosivuilla www.verneri.net/hyvatkaytannot on blogi, jonne on vuoden aikana säännöllisesti toimitettu ajankohtaista asiaa hyvistä käytännöistä.

Alli-laatuverkosto

Alli-laatuverkosto on vuonna 2002 perustettu verkosto palveluntuottajille. Verkosto tukee palveluntuottajia tarjoamalla jäsenilleen välineitä ja vertaistukea palvelujen laadun arviointiin ja kehittämiseen. Alli-valmennusohjelmissa on vuodesta 2002 alkaen ollut mukana 63 organisaatiota, palveluyksiköitä ja kuntia, eri puolilta Suomea.

Alli-laatuverkoston toimintamalli soveltuu sekä asumispalveluiden että työ- ja päivätoimintojen laatu-työhön. Keväällä 2007 Allin arviointikierroksen sai valmiiksi kahdeksan palveluyksikköä, joista kuusi oli työ- ja päivätoimintayksiköitä ja kaksi asumispalveluyksiköitä. Uusi arviointikierros käynnistettiin syksyllä ja kierrokselle lähti mukaan kahdeksan palveluyksikköä, joista neljä oli työ- ja päivätoimintayksiköitä ja neljä asumisyksiköitä. Kierroksille osallistuneille palveluyksiköille järjestettiin valmennusta ja annettiin ohjausta ja neuvontaa puhelimitse, AlliNet-ekstranetissä ja sähköpostitse.

Vuonna 2007 yhdeksän palveluyksikköä aloitti Alli-laatuverkoston kehittämiskierroksen. Yksiköistä kuusi on työ- ja päivätoimintayksiköitä ja kolme asumispalve-

luyksikköä. Palveluyksiköille järjestettiin valmennusta ja annettiin ohjausta ja neuvontaa puhelimitse, Alli-Netissä ja sähköpostitse. Osallistujaorganisaatiot valitsivat kehittämiskohteikseen mm. vuorovaikutuksen ja kommunikaation kehittämisen, palo- ja turvallisuus-suunnitelman laatimisen, toimintakeskuksen yhteisten pelisääntöjen kirkastamisen, asukkaiden vapaa-ajan kehittämisen ja toimintakeskuksen keskinäisiin ihmissuhteisiin ja ilmapiiriin vaikuttamisen.

Alli-laatuverkoston Allintie-verkkolehti ilmestyi vuoden aikana kaksi kertaa. Allin päivänä 31.1. järjestettiin Alli-valmennusohjelmien entisille ja nykyisille osallistujille tarkoitettu Alli-verkostotapaaminen. Tilaisuudessa jaettiin samalla vuoden 2006 Vuoden Alli -tunnustus-palkinto Lappeenrannan kaupungin kehitysvammaisten päivätoiminnalle.

Vuorovaikutuksella tuloksiin

Vuorovaikutuksella tuloksiin (VuoTu) on Kehitysvammaliiton hallinnoima kolmivuotinen projekti, joka toteutetaan yhteistyössä Suomen Vanhempainliiton kanssa. Sen tavoitteena on kehittää toimintamalleja, joiden avulla voidaan tunnistaa ja ennaltaehkäistä lasten oppimisen esteitä kodin ja koulun yhteistyöllä. Projektissa ovat mukana Postipuun ja Tiistilän koulut Espoosta sekä Pitäjänmäen ja Siltamäen koulut Helsingistä. Yhdessä 10–12-vuotiaiden lasten, vanhempien ja opettajien kanssa kehitetään kasvatuskumppanuutta tukevia käytäntöjä ja toimintamalleja.

Projektikouluilla tehty kenttätyö on tuottanut toimintamalleja ja työvälineitä, joiden toimivuutta testataan vielä vuoden 2008 aikana. Oppilaiden ja vanhempien tueksi kehitettiin toimintamalli kouluyhteisöä ja opetusta koskevien askarruttavien asioiden puheeksi ottamiseen opettajan kanssa. Oppilaita varten kehitettiin työvälinettä, jonka avulla oppilas arvioi itse omaa oppimistaan ja sitä edistäviä tai haittaavia tekijöitä. Tueksi tulee myös työkirja opettajille. Vanhempainryhmien toimintaa jäsennettiin ja opettajien vertaisryhmätöinnasta hankittiin kokemuksia. Hankkeessa koottiin myös tietoa alakoulusta yläkouluun siirtymässä olevien oppilaiden ajatuksista ja tunteista.

Projektikoulujen opettajille järjestettiin koulutustilaisuuksia huolen puheeksi ottamisesta ja koulun vuorovaikutussuhteista.

Uutta vammaistutkimusta

KEHITYSVAMMALIITON TUTKIMUSTOIMINTA VOIMISTUI MERKITTÄVÄSTI. Tutkimusyksikkö Kotu ja liiton koulutus- ja kehittämispalvelut yhdistettiin vuoden 2007 alussa tutkimus- ja kehittämiskeskukseksi. Uusi järjestely mahdollisti sekä tutkimustoiminnan laajentamisen että tutkimuksen ja kehittämistoiminnan uudenlaisen vuoropuhelun yli liiton yksikkörajojen. Tutkimuksen tekijöille on käynnistetty oma tutkimusseminaaritoiminta ja sisäinen tutkijakoulutus. Tutkimusten julkaisukäytännöt uusittiin ja syksyn aikana tehtiin sopimukset ensimmäisistä Kehitysvammaliiton tutkimus- julkaisusarjaan tulevista tutkimusjulkaisuista.

Tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tutkimustiimi on myös antanut tukea ja ohjausta ulkopuolisille tutkijoille ja opinnäytetyön tekijöille.

Valtioneuvoston vammaispoliittisen selonteon (2006) tausta-aineistoissa oli kiinnitetty huomiota suomalaisen vammaistutkimuksen vähyyteen ja hajanaisuuteen. Tähän perustuen Kehitysvammaliitto haki ja sai Raha-automaattiyhdistykseltä ylimääräisen nelivuotisen toiminta-avustuksen poikkisektorisen vammaistutkimuksen vahvistamiseen. Uuden rahoituksen turvin pystyttiin palkkaamaan kaksi uutta tutkijaa ja yksi tutkimusavustaja. Lisäksi tehtiin kaksi toimeksiantosopimusta ulkopuolisten henkilöiden kanssa.

Vammaisten elinolot

Keväällä 2007 käynnistettiin uusi tutkimus vammaisten elinoloista Suomessa. Kyseessä on laadullinen, haastatteluaineistoa hyödyntävä tutkimus siitä, miten

eri tavalla vammaiset henkilöt kokevat oman elämänsä työelämän, harrastamisen, toimeentulon, asumisen ja läheisten ihmissuhteiden kannalta. Tutkimuksessa korostuu vahvasti itsemääräämisoikeuden toteutumisen näkökulma.

Deinstitutionalisaatio Euroopassa

Laitoshoidon järjestelmästä luopuminen on Kehitysvammaliiton tutkimustoiminnan pitkän aikavälin painopiste. Tähän muutosprosessiin sisältyy niin ideologisia, ammatillisia kuin asiakkaiden tilannetta ja kokemuksia koskevia näkökulmia. Liitto on käynnistänyt aihepiiriä koskevan tutkimustoiminnan eurooppalaiseen aineistoon perustuvalla meta-analysillä ”Deinstitutionalisation in Europe”. Tähän tutkimukseen on saatu aineistoa Euroopan vammaispalvelutuottajien järjestöltä EASPD:ltä ja sitä teki ulkopuolinen tutkija Kehitysvammaliiton toimeksiannosta.

Toimintakyky ja sen arviointi

Kehitysvammaliitossa on aikaisempina vuosina kehitetty kaksi kehitysvammaisten henkilöiden toimintakyvyn arviointiin tarkoitettua arviointimenetelmää, PSYTO ja KETO. Nämä menetelmät ovat laajasti käytössä kehitysvammalaitosten piirissä ja niistä on saatu paljon myönteisiä kokemuksia. Ne kaipaavat kuitenkin uudistamista. Ajankohtaisena tehtävänä on kehittää sellainen kehitysvammaisen henkilön toimintakyvyn arviointimenetelmä, joka on mm. sopusoinnussa

uusimman kehitysvammaisuuden määritelmän (AAMR 2002) kanssa. Toimintakyvyn arviointimenetelmien uudistamishanke käynnistyi syksyllä 2007.

Pienestä kiinni -projektin tutkimustoiminta

Pienestä kiinni -projekti jäsenyi vuoden 2007 aikana tutkimusprojektiksi, jossa oli meneillään kolme eri tutkimusta.

Hankkeessa vietiin loppuun vuonna 2006 aloitetut kehitysvammaisten ja mielenterveyskuntoutujien ryhmäkeskustelut, joilla Talking Mats -menetelmää hyödyntäen kerättiin tietoa siitä, millä ICF-toimintakykyluokituksessa määritellyillä osallisuuden alueilla kehitysvammaiset ja mielenterveyskuntoutajat kokevat kohtaavansa rajoitteita ja ongelmia. Ryhmäkeskusteluaineiston analyysit ja niihin pohjautuvat artikkelit etenivät suunnitellusti.

Lisäksi ryhmäkeskusteluaineiston ja aihepiiriä käsittelevän kirjallisuuden pohjalta työstettiin teoreettisena tutkimuksena ICF-kriittinen tieteellinen artikkeli.

Kolmannessa osatutkimuksessa haastateltiin puhelimitse asumispalvelujen parissa työskenteleviä henkilöi-

tä 48 kunnasta. Haastatteluilla kerättiin kuntien näemyksiä kehitysvammaisten ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen kysynnän ja tarjonnan suhteesta sekä asumispalvelujen keskeisimmistä ongelmista ja kehittämishaasteista. Lisäksi toteutettiin 13 teemahaastattelua, joilla asumispalveluihin ja niiden järjestämiseen perehtyneiltä henkilöiltä kerättiin kuvauksia onnistuneista, epäonnistuneista ja tyypillisistä asiakastapauksista.

Elämäntarinat-hanke

Vuoden aikana Tikoteekissa käynnistettiin Elämäntarinat-hanke, jonka tavoitteena on selvittää sitä, miten vaikea puhevamma vaikuttaa elämään. Hanke luo pohjaa mahdolliselle laajemmalle puhevamma-alan järjestöjen selvitykselle, jossa tarkastellaan puhevammaisten ihmisten elämää ja heidän perusoikeuksiensa toteutumista nykyajan Suomessa.

Tavoitteena on koota puhevammaisten ihmisten tarinoita omasta elämästään ja siitä, miten he kokevat puhevamman vaikuttaneen elämäänsä. Hankkeeseen ilmoittautui 24 puhevammaista henkilöä. Vuoden 2007 aikana ehdittiin koota yhdeksän ihmisen tarinoita eri puolilta Suomea.

KUVA: PEKKA ELOMAA

Koulutustoiminta

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISKESKUKSEN KOULUTTAJAT JA KONSULTIT OSALLISTUIVAT toimintavuoden aikana 53:n liitolta tilatun koulutus- tai konsultaatiopäivän toteuttamiseen. Aiheita olivat perustietous kehitysvammaisuudesta, kehitysvammaisen ihmisen toimintakyvyn ja psykososiaalisen hyvinvoinnin arviointi sekä haastava käyttäytyminen ja ikääntymisen mukanaan tuomat kysymykset. Myös liiton muut yksiköt järjestivät koulutusta omilta erityisalueiltaan.

Asumispalveluiden laadun edistämistä käsittelevä laaja konsultaatio- ja kehittämishanke saatiin päätökseen yhteistyössä yhden suuren palveluntuottajan kanssa. Asiakasyhteisöjä ovat olleet kunnalliset kehitysvammopalveluiden tuottajat, yksityiset palveluntuottajat, yliopistojen täydennyskoulutusyksiköt ja valtakunnallinen täydennyskoulutuspalveluita tuottava yhtiö. Uutena toimintamuotona aloitettiin verkkokoulutus. Yhteistyössä yhden palveluntuottajan kanssa suunniteltiin ja käynnistettiin verkkokurssi ”Perustietoa kehitysvammaisuudesta”, jonka pilottiin osallistuu kolmisenkymmentä tilaajaorganisaation työntekijää ja joka on lukuvuoden mittainen.

Verkko-opiskelua hyödynnettiin myös Opetushallituksen tilaamassa opetushenkilöstön täydennyskoulutusohjelmassa ”Vaikeimmin kehitysvammaisten opetus ja kasvatusta” (Vaike), joka toteutettiin Kehitysvammaliiton eri yksiköiden yhteistyönä. Mukana ovat tutkimus- ja kehittämiskeskus, oppimateriaalikeskus Opikse sekä Oiva-projekti Tikoteekista. Toimintavuoden keväällä vietiin loppuun edellisenä vuonna käynnistynyt Vaikekoulutus ja syksyllä käynnistettiin uusi. Näihin osallistui yhteensä 130 opetusalan työntekijää.

Työpajatyyppejä työseminaarisarjoja järjestettiin edelleen. Niissä liitto kokoaa tietyn teeman ympärille eri ammattiryhmiä edustavia asiantuntijoita eri puolilta maata. Tavoitteena on koota osallistujien asiantuntemus ja ammatillinen kokemus ja työstää sen pohjalta linjanvetoja ja suosituksia hyviksi työ- ja menettelytapoiksi. Syyskaudella käynnistettiin työseminaarisarja kehitysvammaisen ihmisen toimintakyvyn arviointitavoista ja -käytännöistä.

Valtakunnallisia seminaareja ja neuvottelupäiviä järjestettiin kolmet. Maaliskuun alussa järjestettiin ikääntyvien kehitysvammaisten tukiprojektin päätösseminaari, joka kokosi Vantaalle 130 osallistujaa. Maaliskuussa pidettiin myös kaksipäiväiset neuvottelupäivät sosiaali- ja terveysalan opettajille. Tärkeimpänä aiheena oli valmistautuminen tuleviin kehitysvamma-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Päivät kokosivat 70 osallistujaa. Marraskuussa järjestettiin Lahdessa ”Menossa mukana” -teemapäivät vaikeimmin vammaisten kanssa työskentelevälle henkilöstölle. Osallistujia oli kaikkiaan 80.

KUVA: PEKKA ELOMAA

Kirjasto- ja tietopalvelut

KEHITYSVAMMALIITON KIRJASTO ON MAAMME AINOA kehitysvammatutkimukseen ja kehitysvammaalaan erikoistunut tieteellinen kirjasto. Sen asiakaskunta edustaa koko maata. Kirjasto palveli asiakkaitaan lainaamalla aineistoa kirjastovieraille ja kaukopalveluna. Myös tietopalvelu ja neuvonta kuuluivat palvelukokonaisuuteen. Asiakkaat käyttivät verkko-ohjelmaa tiedonhakuun kokoelmasta, varausten tekoon ja lainojensa uusintaan. Kirjastossa vierailevat asiakkaat saattoivat käyttää tiedonhaussa myös Linnea-tietokantoja.

Kehitysvammaliiton henkilöstöä palveltiin myös tilaamalla aineistoa muista kirjastoista sekä tiedonhakuina eri tietokannoista. Toimintavuonna solmittiin palvelusopimus Lehtimarket Oy:n kanssa sähköisen lehtiportaalin toteuttamiseksi. Kirjaston internetsivut uudistettiin osana Kehitysvammaliiton www-sivujen uudistamista ja tässä yhteydessä kirjaston verkkokokielma sai nimekseen Kevali-kokoelma. Kirjasto liittyi myös mukaan vastaajakirjastoksi Helsingin kaupunginkirjaston ylläpitämään Kysy kirjastonhoitajalta -palveluun.

Kokoelman kartunta oli 575 nimekettä. Vuoden lopussa kokoelmassa oli lainattavaa aineistoa vajaat 10 400 nidettä. Käsikirjastossa ja lukusalikäytössä oli yhteensä 2060 nidettä. Lisäksi aineistoa oli sijoitettu mm. Tikoteekin käsikirjastoon ja varastokirjastoon. Poistoja tehtiin erityisesti lehtien vanhemmista vuosikerroista, sarjajulkaisuista ja sisällöllisesti vanhentuneesta aineistosta.

Lainatapahtumia oli noin 6300. Lainoista opiskelijoiden osuus oli lähes 30 %. Kehitysvammaliiton henkilöstön osuus nousi edellisvuotisesta ollen nyt lähes 29 %. Alan henkilöstön osuus oli yhteensä 27,5 %.

Materiaaleja oppimisen haasteita kohtaaville

OPPIMATERIAALIKESKUS OPIKKEESSA KEHITETÄÄN JA TUOTETAAN materiaaleja opetukseen ja kuntoutukseen kehitysvammaisille ja muille henkilöille, jotka kohtaavat oppimisen haasteita, sekä heidän opettajilleen, ohjaajilleen ja lähihenkilöilleen. Tarkoituksena on lisätä erilaisten oppijoiden osallisuutta, toimintakykyä ja tiedonsaantia sekä helpottaa heidän liittymistään tasavertaisina yhteiskuntaan.

Tuotettu materiaali perustuu pedagogiseen tietoon ja se on testattu käyttäjillä ennen tuotteen julkaisemista. Oppimateriaaleja kehitetään ja tuotetaan myös yhdessä muiden erityispedagogisten materiaalien tuottajien kanssa sekä materiaalikohtaisissa työryhmissä. Myös ulkomaisia materiaaleja mukautetaan Suomen oloihin sopiviksi. Materiaalituotannossa huomioidaan voimavarojen mukaan laajan asiakaskunnan suuret tarpeet.

Vuonna 2007 Opikkeen toiminnassa painottui edelleen inklusiivista koulunkäyntiä tukevan materiaalin tuotanto. Toisena painoalueena jatkui vaikeimmin kehitysvammaisten opetus ja kasvatusta. Materiaalituotannon lisäksi keskeistä oli tiedon jakaminen, koulutus ja konsultointi. Tuotannossa oli noin 20 uutta tuotetta, joista kymmenen valmistui.

Syksyllä 2007 aloitettiin HOJKS-lisenssien myynti vaikeavammisten HOJKS-työn tueksi. Vuoden loppuun mennessä sähköinen HOJKS tehtiin jo yli sadalle vaikeasti kehitysvammaiselle oppilaalle. Internetissä toimiva sähköinen HOJKS helpotti koulujen, kotien ja eri terapeuttien välistä yhteistyötä oppilaan oppimistavoitteiden ja oppimisympäristöjen yhtenäistämässä. Työkalun avulla koko HOJKS-prosessi uudistui mahdollistaen reaaliaikaisen dokumentoinnin, tiedon keruun ja jakamisen.

Syksyllä 2007 alettiin kehittää HOJKS-työkalua myös muille yksilöllisten opetussuunnitelmien mukaan opis-

keleville sekä perusopetuksen tarpeisiin että ammatilliseen opetukseen. Jyväskylän Kasvatuksen ja opetuksen kesäkongressissa Opike järjesti HOJKS-session.

Perusopetuksen tuotettiin kirjoja eri aihepiireistä. Myyntimenestys oli työelämän pelisäännöt, jota myytiin lähes tuhat kappaletta. Muita huipputuotteita olivat satuklassikot ja kuvionuotit. Toisen asteen opetukseen kehitettiin arkimatematiikan materiaalikokonaisuutta yhdessä Kuhankosken erityisammattikoulun kanssa.

Keväällä valmistui myös Oivalluksia-virikemateriaali vaikeavammaisten opetuksen, kuntoutuksen ja vapaaajan käyttöön. Ilmaisumateriaaleihin saatiin täydennystä Hattarahousu haperotukka -kirjan ja cd:n ilmes-tyessä vanhojen tuttujen, Saahinkaisen samettiviitta, Kehrälintu silkkiisiipi ja Hiljanen hyönteinen -kokonai- suuksien jatkoksi.

Tikas-kokonaisuuden opetussuunnitelmaa uudistet- tiin vastaamaan paremmin tieto- ja viestintäteknii- kan opetuksen tavoitteita erilaisissa oppilaitoksissa pe- rusopetuksesta ammatilliseen opetukseen. Tikaksen selkokielisessä kirjasarjassa ilmestyi uusi digikuvaus- kir- ja, mikä oli yksi syksyn myydyimmistä kirjoista. Vuoden 2007 aikana Tikas-koulutuksiin osallistui 130 henkilöä. Kaikkiaan vuonna 2007 Tikas-opetusta järjestettiin yli sadassa oppilaitoksessa. Vuoden loppuun mennessä yli 2500 oppilasta oli saanut Tikas-todistuksen. Syksyllä järjestettiin jo neljättä kertaa koulutustilaisuus Tikas- päivitys, jossa puhui hankkeen kansainvälinen pitkäai- kainen yhteistyökumppani Chris Abbot Lontoon King's Collegesta.

Opikkeen vuoden 2007 kehittämishankkeena oli digi- taalisen tuotantoprosessin kehittäminen. Tavoitteena on nopeuttaa tuotekiertoa ja vastata paremmin asiak- kaiden tarpeisiin. Lisäksi digitaalinen tuotantoprosessi

mahdollistaa entistä helpommin tuotteiden uudista- misen sekä uusintapainatukset vanhoista tuotteista.

Opikkeen myynti oli noin 260 000 euroa, mikä täytti tavoitteen. Opetushallitus tuki Tikas-koulutusten jär- jestämistä 54 000 eurolla, mikä jakautuu vuosille 2007 ja 2008. Opikkeen toiminnan rahoituksesta noin 60 prosenttia tulee Raha-automaattiyhdistyksestä. Selkokirjoille saatiin 6 000 euron avustus opetusminis- teriön selkokirjoihin suunnatuista varoista.

Vuonna 2007 Opike osallistui kaikkiin Suomessa järjestettyihin alan merkittävimpiin messu- ja näyttely- tapahtumiin. Opikkeen uudistetussa myyntinäyttelyssä Malmilla vieraili opiskelijaryhmiä lähihoitaja-, tera- peutti- ja opettajakoulutuksesta sekä ammatillaisia alan työpaikoilta ja yksityishenkilöitä sekä perheitä.

Opike-tuoteluettelo kehitettiin edelleen informa- tiivisempaan suuntaan. Opike julkaisi myös Opikeuu- tiset-tiedotteen, jota jaettiin Ketju-lehden välissä ja messutapahtumissa. Opikkeen kauppaosioon liiton internetsivuille luotiin sähköinen tuoteluettelo. Myös internetissä toimiva verkkokauppa uudistettiin.

Sekä keväällä että syksyllä järjestettiin Opike-päivät. Kevään päivien teemana olivat HOJKS ja OIVA-projetin tulokset ja syksyn aiheena vuorovaikutus ja ilmaisuma- teriaalit. Molempiin iltapäivätapahtumiin osallistui yli 60 kasvatuksen, opetuksen ja kuntoutuksen henkilöä.

Kansainvälistä työtä jatkettiin. Tammikuussa järjestet- tiin opintomatka BETT-messuille Lontooseen ja loka- kuussa Nasenin erityisopetuksen messuille. Opike edusti Suomea Britannian suurlähetystön kutsumana messu- vieraana. Ruotsalaisen Svenka Pedagogiska Institutin kanssa jatkui Pictogram-yhteistyö. Opike toimi myös ECDL-säätiön People with disabilities -johtoryhmässä.

INCL-työ

Alueellisia perheiden tapaamisia järjestettiin kolme ja lisäksi INCL-sisaruksille järjestettiin oma tapaaminen.

TYÖ PAINOTTUI PERHETYÖHÖN INCL- ja Jansky–Bielschowsky-perheiden keskuudessa. Perheitä tuettiin ja ohjattiin arjessa ja erityiskriiseissä sekä toimittiin perheiden parissa työskentelevien tahojen kanssa asiantuntijana ja konsulttina. Työssä tuettiin muutamia muitakin harvinaisia sairausryhmiä, joiden tuen tarve on samankaltainen ja joiden tukea ei ole järjestetty muulla tavoin. Tällaisia ryhmiä olivat mm. Krabben tauti, Rett-oireyhtymä, PEHO sekä Gm 1. Kontakteja oli 87 perheen kanssa. Jansky–Bielschowsky-perheitä oli neljä ja heistä kahdella oli vielä lapsi tai lapsia elossa. Myös muutamien ulkomailla (Viro ja Yhdysvallat) asuvien INCL-perheiden kanssa oltiin yhteydessä. Uusia INCL-diagnooseja tehtiin Suomessa vuoden aikana useita ja viiden perheen kanssa oltiin yhteydessä. Vuoden lopussa Suomessa oli 31 perheessä elossa 35 INCL-lasta. Työtä tehtiin ensisijaisesti niiden perheiden keskuudessa, joissa lapsi tai lapsia oli vielä elossa. Perheet tarvitsevat kuitenkin tukea lapsen kuoleman jälkeenkin, jotta elämä ja arki sujuisivat uudessa elämäntilanteessa.

Vuoden aikana tehtiin 77 perhekäyntiä. Erilaisia yhteisneuvotteluja perheen ja sosiaali- ja terveydenhoitoviranomaisten, päivähoidon ja koulun kanssa oli yhteensä 28. Perheiden suvun ja terveiden sisarusten kanssa pidettiin yhteyttä mahdollisuuksien mukaan. Isovanhempien tapaamisia oli vuoden aikana 11. Perhekäyntien lisäksi oltiin puhelinkontakteissa lukuisia kertoja.

Perheiden kanssa osallistuttiin palvelusuunnitelma- ja kuntoutuspalaveriin 36 kertaa. Samoin osallistuttiin erilaisiin hoitoneuvotteluihin. Alueellisia perheiden tapaamisia järjestettiin kolme ja lisäksi yksi INCL-sisaruksien yhteistapaaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstölle, laitoshenkilöstölle sekä päivähoidolle ja koulutoimelle annettiin konsultaatioapua ja neuvontaa. Aiheeseen liittyvää materiaalia jaettiin eri toimipisteisiin. Koulutustilaisuuksia oli toimintavuoden aikana yhteensä 32 ja näissä koulutettavia henkilöitä yhteensä 588.

Lähityöntekijöille ja perheiden verkostoille järjestettiin alueellisten tapaamisten yhteydessä oma koulutustilaisuus ja yhteinen keskustelufoorumi. Henkilökohtaisille hoitajille annettiin työnohjausta sekä tarvittaessa yksityisluonteista neuvontaa INCL-lapsen hoidosta ja kuntoutuksesta. KELA:n kustantamana järjestettiin sopeutumisvalmennuskurssin toinen osa neljälle INCL-perheelle.

Yhteistyötä Suomen INCL-yhdistyksen kanssa jatkettiin tiiviisti. Myös Neurologiasäätiön kanssa tehtiin yhteistyötä ja osallistuttiin maaliskuussa Aivoviikon tapahtumaan. Näkövammaisten Keskusliiton kanssa yhteistyö koski lähinnä Jansky–Bielschowsky-perheiden tukemista. Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa pohjustettiin sopeutumisvalmennusta INCL-perheille, joissa lapsen tauti on edennyt jo loppuvaiheeseen. Folkhälsan järjesti yhteistyön turvin ruotsinkielisen sopeutumisvalmennuskurssin. Ruotsinkielisten perheiden tiimoilta oltiin yhteydessä Kårkullan Pietarsaaren yksiköön ja koulutettiin heitä. Duodecimin kanssa työstettiin julkaisua pitkäaikaissairaitten ja vammaisten lasten parissa tehtävästä työstä. Myös Länsi-Suomen läänin syöpäyhdistyksen kanssa tehtiin yhteistyötä. INCL-työn seurantaryhmä kokoontui vuonna 2007 kaksi kertaa.

Kotimainen yhteistoiminta

KEHITYSVAMMALIITTO TOIMI VUODEN AIKANA

yhteistyössä niin jäsentensä kuin alan muiden järjestöjen, Kehitysvammaisten Tukiliiton ja Förbundet De Utvecklingsstördas Välin kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös muiden vammaisjärjestöjen, viranomaisten sekä sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja yliopistojen kanssa. Liitto kuului jäsenenä 28 yhteisöön (liite 2.).

Toiminnanjohtaja Veli-Pekka Sinervuo oli Asumis- palvelusäätiö Aspan hallituksen jäsen, Vates-säätiön valtuuskunnan varajäsen, Suomen Arviointiyhdistyksen puheenjohtaja sekä Vammaisjärjestöjen Kehitysyhteistyöyhdistys Fididan hallituksen varajäsen (koordinaattori Sisko Rauhala varsinainen jäsen). Tutkimuspäällikkö Antti Teittinen oli Kuopion yliopiston Vammaistutkimusyksikön neuvottelukunnan jäsen, Vammaistutkimuksen tukisäätiön hallituksen ja tutkijaverkoston johtoryhmän jäsen. Erikoissuunnittelija Marika Hyvärinen toimi Vatesin viestinnän toimitusneuvoston jäsenenä ja Vammaisfoorumin työllisyysryhmän jäsenenä. Erikoissuunnittelija Erja Pietiläinen oli Uudenmaan vammaisalan kehittämissyksikkö -hankkeen ohjausryhmän jäsen. Erikoissuunnittelija Anna-Elina Leskelä-Ranta oli Tuusulan kunnan KVANT-projektin ohjausryhmän jäsen. Selkokeskuksen johtaja Hannu Virtanen toimi Aikakauslehtien Liiton Aikakauslehti opinnoissa -työryhmän jäsenenä. Hallituksen jäsen Pertti Rajala toimi Vates-säätiön valtuuskunnan jäsenenä. Kirjastosihiteeri Sisko Puustinen oli Näkövammaisten kirjaston johtokunnan jäsen sekä Erikoiskirjastojen

KUVA: JANNE RUOTSALAINEN

neuvoston jäsen. Oppimateriaalikeskuksen johtaja Leena Kokko toimi Sibeliuksen Akatemian Monimuotoinen musiikki -hankkeen johtoryhmässä sekä ECDL PWD -asiantuntijaryhmässä. Tikoteekin johtaja Eija Roisko oli puheenjohtaja Uudenmaan erityispalvelut -kuntayhtymän Etätulkki-hankkeessa, johtoryhmän jäsen Suomen CP-Liiton PuheTUPA-projektissa ja Aivohalvaus- ja Dysfasialiiton Juttutupa-hankkeessa sekä jäsen Kelan VASA-työryhmässä. Suunnittelija Anu Sallinen oli jäsen Kelan VASA-työryhmässä. Toimintaterapeutti Satu Riihosuo oli Kehitysvammaisten Tukiliiton Malike-ohjausryhmän ja ISAAC-Suomi Finland ry:n hallituksen jäsen. IT-vastaava Ilkka Heikkinen oli Tampereen yliopiston Tietojenkäsittelylaitoksen TAUCHI-yksikön COGAIN

(Communication by Gaze Interaction) -tutkimushankkeen käyttäjyhteisöjen seurantaryhmässä. IT-vastaava Marina Green-Järvinen oli Speres AKK kommunikationsgrupp -työryhmän jäsen. Verkkopalveluyksikön johtaja Marianna Ohtonen oli liikenne- ja viestintäministeriön Esteettömän viestinnän toimenpideohjelman seurantatyöryhmän ja Design for All -asiantuntijaverkoston jäsen. Verkkotoimittaja Tanja Räsänen oli ISAAC-Suomi Finland ry:n tiedotustoimikunnan jäsen. IT-suunnittelija Sami Älli oli Terve Suomi.fi -järjestöportaalin projektiryhmän jäsen. Viestintäpäällikkö Anneli Puhaka oli Design for All -asiantuntijaverkoston jäsen sekä Stakesin Sosiaaliportin toimitusneuvostossa.

Liitto antoi kertomusvuoden aikana seuraavat lausunnot:

- Sosiaalisia yrityksiä koskevan lainsäädännön muuttamisesta eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle 15.1.2007
- Alkoholijuomien varoitusmerkintätyöryhmän muistiosta sosiaali- ja terveysministeriölle 14.9.2007
- YK:n yleissopimuksesta vammaisten ihmisten oikeuksista, suomenkielisestä käännöksestä Ulkoasiainministeriölle 21.9.2007
- Arjen tietoyhteiskuntaohjelman toteuttamisesta liikenne- ja viestintäministeriölle 28.9.2007
- Erityisopetuksen strategiasta opetusministeriölle 18.12.2007

Kannanotto:

- puolueiden eduskuntaryhmille yhdessä Kehitysvammaisten Tukiliiton kanssa 5.2.2007

Kunniamerkit, ansiomerkit ja standardit

Toimintavuoden aikana liitto myönsi

- kultaisen ansiomerkin 46 kehitysvammahuollossa 30 vuotta palvelleelle henkilölle
- hopeisen ansiomerkin 7 kehitysvammahuollossa 20 vuotta palvelleelle henkilölle
- pronssisen ansiomerkin yhdelle kehitysvammahuollossa 10 vuotta palvelleelle henkilölle

Stipendit

Liitto myönsi kolmelle vastavalmistuneelle sosiaali- tai terveydenhuoltoalan opiskelijalle 50 euron stipendin ja Ketjun/ Selkouutisten vuosikerran.

Kansainvälinen toiminta

Sambian-projekti keskittyy kehitysvammaisten tyttöjen ja naisten aseman kohentamiseen.

LIITTO JATKOI YHTEISTYÖTÄ KANSAINVÄLISTEN

järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Liitto oli edustettuna eri järjestöjen hallintoelimissä, kansainvälisissä seminaareissa ja kongresseissa. Liiton eri yksiköillä oli oman alansa toimijoiden kanssa kansainvälistä yhteistyötä. Liitto oli jäsen liitteessä 2. luetelluissa kansainvälisissä järjestöissä.

Kehitysyhteistyö

Sambia

Vuonna 2007 jatkui ulkoasianministeriön hanketuella projekti, jonka tavoitteena on parantaa erityisesti kehitysvammaisten tyttöjen ja naisten asemaa Sambiassa. Tämän tukiprojektin paikallisena pääyhteistyökumppanina toimi ZAEPD (Zambia Association on Employment for Persons with Disabilities). Muita hankkeeseen osallistuvia tahoja olivat mm. Sambian tiede-, teknologia- ja ammattikoulutusministeriö MSTVT sekä vammaisten naisten järjestö ZNADWO. Projektin lisäksi Kehitysvammaliitto jatkoi ZAEPDin kapasitointia järjestönä sekä auttoi uusien tukijoiden kartoittamisessa. Suomen suurlähetystön paikallisten määrärahojen turvin jatkettiin ZAEPDin paikallisyhdistysten ylläpitämien neljän maatilatukemista (Farm projects). Ulkoasianministeriö myönsi joulukuussa tukiprojektille jatkorahoituksen vuosille 2008-2010.

Mosambik

Kehitysvammaliitto jatkoi kehitysvammaisten ammattikoulutus- ja työllistämishanketta Mosambikissa Maputon, Beiran, Pemban ja Nampulan alueilla. Paikallisena yhteistyökumppanina toimi kehitysvammaisten ihmisten vanhempainjärjestö ACRIDEME. Kertomusvuoden aikana järjestettiin ammattikoulutuspaikkoja kymmenille kehitysvammaisille nuorille tavallisissa ammattioppilaitoksissa sekä oppisopimuksin eri puolilla maata. Lisäksi järjestettiin kumppanille järjestötoimintaan ja taloushallintoon liittyvää koulutusta. Projekti saa rahoituksen ulkoasiainministeriöltä.

Lähialueyhteistyö

Liitto jatkoi ulkoasianministeriön tuella hanketta ”Tukea kehitysvammaisten naisten tasavertaiselle osallisuudelle yhteiskunnassa”. Projekti toimi Pietarin alueella ja kumppaneina olivat perhekeskus Adain Lo ja vanhempainjärjestö Spasenie. Hankkeen tarkoituksena on ollut kehitysvammaisten naisten ja heidän perheittensä voimaannuttaminen erityisesti tiedotuksen ja koulutuksen avulla. Projekti päättyi joulukuussa.

Kehitysvammaliiton hallinto

KULUNUT VUOSI OLI 55. TOIMINTAVUOSI. Liitolla oli 96 (2006:95) jäsentä (liite 1.) ja 167 kannatusjäsentä. Jäsenorganisaatioista Vaalijalan kuntayhtymä ja Nuorten Ystävät ry täyttivät sata vuotta. Liiton puheenjohtajana toimi kunnanjohtaja, kunnallisneuvos Simo Paassilta 11.9.2007 pidettyyn liittokokoukseen asti, jolloin liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin sosiaali- ja terveysjohtaja Päivi Hiltunen Lahdesta. Liittovaltuuston puheenjohtajana jatkoi edelleen kunnallisneuvos Sakari Nuutinen.

Liittokokous

Joka neljäs vuosi järjestettävä liittokokous pidettiin Helsingissä 11.9.2007. Luottamuselinten, puheenjohtajien ja jäsenten valinnan lisäksi kokouksessa käsiteltiin katsaus Kehitysvammaliiton toimintaan vuosina 2003-2006 sekä toimintapoliittinen ohjelma seuraavalle nelivuotiskaudelle.

Liittovaltuusto

Toimintavuoden aikana liittovaltuusto kokoontui kaksi kertaa. Liittovaltuuston kevätkokous pidettiin 22.5.2007 Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, kuten vuoden 2006 toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus. Liittovaltuuston varsinainen syyskokous pidettiin 20.11.2007 Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräisten asiat. Ennen kokousta kuntayhtymän johtaja, sosiaalineuvos Markku Niemelä piti esityksen ajankohtaisista asioista. Liittovaltuuston jäsenet on lueteltu liitteessä 3.

Liittohallitus

Liittohallitus kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa. Puheenjohtajana toimi kunnallisneuvos Simo Paassilta (11.9.2007 saakka) ja sosiaali- ja terveysjohtaja Päivi Hiltunen (11.9.2007 alkaen). Varapuheenjohtajana oli sosiaalineuvos Juhani Irtala ja 8.10.2007 alkaen toimitusjohtaja Pekka Kettunen. Liittohallituksen kokouksissa esittelijänä oli toiminnanjohtaja Veli-Pekka Sinervuo ja sihteerinä johdon assistentti Sisko Rauhala. Liittohallituksen jäsenet on lueteltu liitteessä 4.

Tilintarkastajat

Vuoden 2007 tilien ja hallinnon tarkastajina toimivat tilintarkastustoimisto Tom Sandell Oy, KHT Tom Sandell ja Heikki Suonsaari. Varatilintarkastajina toimivat varatuomari Herman Nurminen Helsingistä ja toimitusjohtaja Onni-Sakari Karisto Hämeenlinnasta.

Liiton toimisto

Liitolla on omat toimitilat Helsingissä, Malmilla osoitteessa Viljatie 4, 00700 Helsinki. Oppimateriaalikeskus ja Tikoteekki toimivat omissa tiloissaan 2. kerroksessa, Selkokeskus, verkkopalveluyksikkö Papunet sekä eräät projektit 3. kerroksessa.

Tuloslaskelma

1.1.–31.12.2007

1.1.–31.12.2006

VARAINAINEN TOIMINTA

TUOTOT		
RAY, KOHD. TOIM.AVUSTUKSET	1 983 573,00	1 855 710,00
RAY, B- JA C-PROJEKTIIVAVUSTUKSET	910 674,00	692 493,00
MUUT AVUSTUKSET	210 265,54	391 073,09
MUUT TUOTOT	859 552,79	1 012 504,59
TUOTOT YHTEENSÄ	3 964 065,33	3 951 780,68
KULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-2 881 574,52	-2 839 801,99
POISTOT	-37 660,96	-46 134,93
MUUT KULUT	-1 913 810,32	-1 937 385,08
KULUT YHTEENSÄ	-4 833 045,80	-4 823 322,00
KULUJÄÄMÄ	-868 980,47	-871 541,32
VARAINHANKINTA		
TUOTOT	44 157,22	70 802,02
TUOTTOJÄÄMÄ	44 157,22	70 802,02
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
TUOTOT	2 709,20	793,46
KULUT	-18 430,26	-15 889,24
KULUJÄÄMÄ	-15 721,06	-15 095,78
SATUNNAISET ERÄT		
SATUNNAISET TUOTOT	7 570,94	1 997,13
SATUNNAISET KULUT	0,00	-1 449,64
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	7 570,94	547,49
YLEISAVUSTUKSET		
RAY/TOIMINTA-AVUSTUS	843 000,00	826 000,00
YLEISAVUSTUKSET YHTEENSÄ	843 000,00	826 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	10 026,63	10 712,41

Tase

31.12.2007

31.12.2006

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

ATK-OHJELMAT

54 382,10

72 509,47

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

85 483,68

94 981,88

139 865,78

167 491,35

AINEELLISET HYÖDYKKEET

KONEET JA KALUSTO

73 364,66

81 550,89

SIJOITUKSET

OSAKKEET JA OSUUDET

1 157 176,87

1 157 176,87

VAIHTUVAT VASTAAVAT

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS

VAIHTO-OMAISUUS

316 124,71

379 046,67

SAAMISET

MYYNTISAAMISET

38 712,01

37 640,09

SIIRTOSAAMISET

186 722,46

154 171,02

MUUT SAAMISET

3 455,81

6 209,40

228 890,28

198 020,51

RAHAT- JA PANKKISAAMISET

147 322,11

90 909,41

VASTAAVAA

2 062 744,41

2 074 195,70

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

TOIMINTAPÄÄOMA

1 106 576,03

1 116 903,62

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

10 026,63

10 712,41

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

1 116 602,66

1 127 616,03

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN

LAINAT RAHOITUSLAITOKSILTA

275 000,00

350 000,00

LYHYTAIKAINEN

MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

68 000,00

73 000,00

OSTOVELAT

76 303,19

6 768,54

SIIRTOVELAT

466 888,22

457 671,23

MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

59 950,34

59 139,90

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

671 141,75

596 579,67

VASTATTAVAA

2 062 744,41

2 074 195,70

Rahoituslaskelma

31.12.2007

31.12.2006

TULORAHOITUS

TILIKAUDEN TULOS	10 026,63	10 712,41
POISTOT	37 660,96	46 134,93
VARAUSTEN MUUTOS	0,00	0,00
RAHOITUSTULOS	47 687,59	56 847,34

VAIHTO-OMAIUUUS

VARASTON MUUTOS	62 921,96	1 260,23

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

ATK-OHJELMAT, LISÄYS	0,00	0,00
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT, LISÄYS	0,00	0,00
	0,00	0,00

AINEELLISET HYÖDYKKEET

KONEET JA KALUSTO, LISÄYS	-1 849,16	-15 070,00

SIJOITUKSET

SIJOITUSTEN MUUTOS	0,00	0,00

OMA PÄÄOMA

OMAN PÄÄOMAN LISÄYS/VÄHENNYS	-21 040,00	0,00

VIERAS PÄÄOMA

LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN LISÄYS/VÄHENNYS	74 562,08	31 913,44
PITKÄAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN LISÄYS/VÄHENNYS	-75 000,00	-75 000,00

RAHOJEN JA SAAMISTEN MUUTOS

	87 282,47	-48,99

TARKISTUS

RAHAT JA SAAMISET VUODEN LOPUSSA	376 212,39	288 929,92
RAHAT JA SAAMISET VUODEN ALUSSA	288 929,92	288 978,91
RAHOJEN JA SAAMISTEN MUUTOS	87 282,47	-48,99

VARSINAINEN TOIMINTA

TUOTOT

RAY Kohdennetut avustukset	1 983 573,00
RAY Projektiavustukset	910 674,00
Muut avustukset	210 265,54
Myyntituotot	314 801,74
Koulutus- ja kurssituotot	118 395,52
Vuosikertamaksut (lehdet)	92 279,40
Muut tuotot	334 076,13
Yhteensä	3 964 065,33

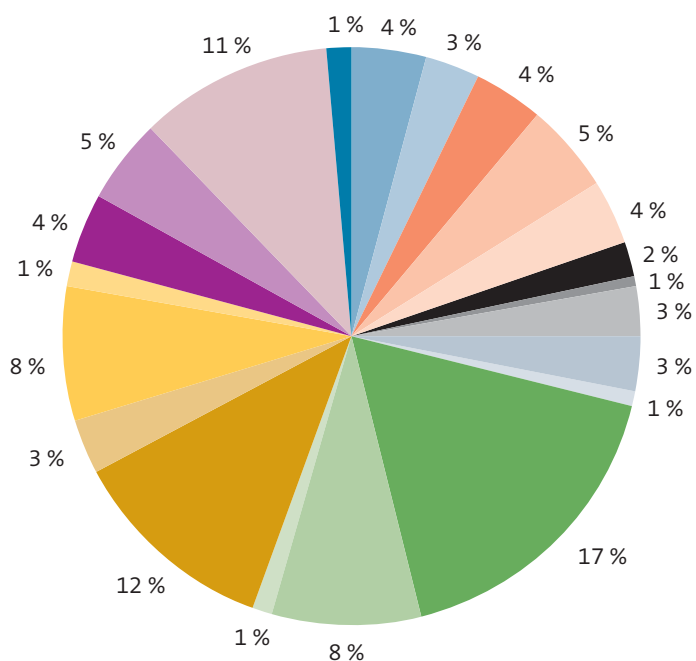
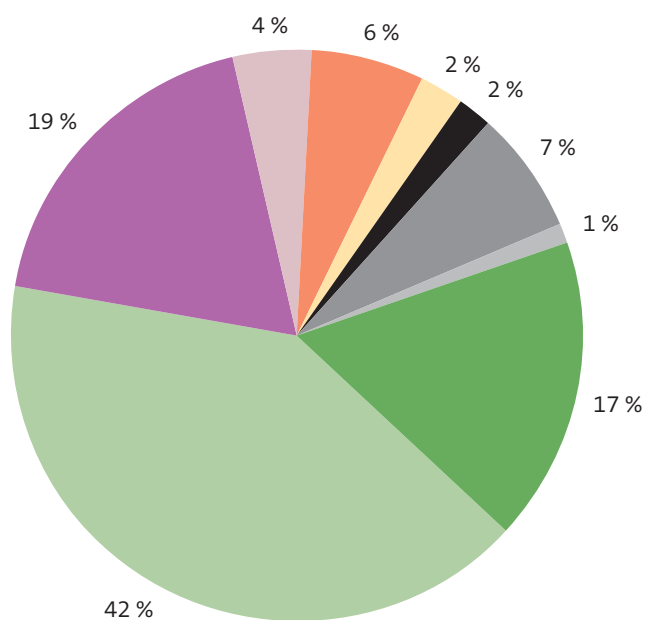
Varainhankinta, sijoitus- ja rahoitustoiminta, satunnaiset erät

Muut toiminnan tuotot yhteensä	54 437,36

Yleisavustus

RAY Toiminta-avustus	843 000,00

Tuotot yhteensä 4 861 502,69

KULUT

Julkaisu- ja tiedotustoiminta	-204 390,02
Verkkopalvelu Verner	-141 849,82
Koulutustoiminta	-194 567,52
Vuorovaikutuksella tuloksiin projekti - VUOTU	-234 112,15
Tutkimus- ja kokeiluyksikkö	-188 591,85
Vammaistutkimus 2007-2010	-89 237,63
Ikääntyvien kehitysvammaisten tukiprojekti	-24 281,67
Kehitysvammaisten palvelujen hyvät käytännöt	-133 465,91
Pienestä kiinni projekti - PIKI	-156 921,98
Projektit ja kehittämistoiminta	-33 496,20
Oppimateriaalikeskus	-837 587,51
Selkokeskus	-400 772,98
Selkokieli ja vuorovaikutus	-55 324,15
Tikoteekki	-567 419,61
INCL-toiminta	-149 930,53
Papunet	-367 354,37
RAY B-Laitelhankinnat	-57 140,00
Kommunik. ja vuorovaik. kehitt.projekti - OIVA	-196 713,78
Lähialue- ja kehitysyhteistyö	-223 355,92
Järjestötoiminta	-526 021,02
Liiton atk-laite ja järjestelmähankinnat	-68 941,44

Yhteensä

-4 851 476,06

LIITTEET

Liite 1.

KEHITYSVAMMALIITON JÄSENET

Akaan kaupunki
Alavuden erityisammattikoulu
Apua Arkeen ry.
Aula-Työkotien Kannatusyhdistys ry.
Autismi- ja Aspergerliitto ry.
Eino Raunion Säätiö
Erityiskansanopiston Kannatusyhdistys ry.
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
Espoon seurakuntayhtymä
Förbundet De Utvecklingsstördas Väl r.f.
Haapajarven Vanhainkotiyhdistys ry.
Hausjärven Vammaissäätiö
Helsingin Diakonissalaitos
Helsingin kaupunki
Hoitokoti Pilventupa
Hoitopedagoginen Rudolf Steiner -koulun
Kannatusyhdistys ry.
Hoivakoti Koskela Oy
Honkalampi-Säätiö
I.T.U. - säätiö
Julkisten- ja hyvinvointialojen liitto JHL ry.
Jyväskylän kaupunki
Kaarinan seudun vammaisten palveluyhdistys ry.
Kaarisilta ry.
Kainuun maakunta -kuntayhtymä
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö
Kehitysvammaisten taiteilijoiden tuki ry. KETTUKI
Kehitysvammatuki 57 ry.
Kemin kaupunki

Liite 2.

KEHITYSVAMMALIITON JÄSENYT

Aikakauslehtien Liitto ry.
Asumispalvelusäätiö ASPA
Elinkeinoelämän keskusliitto
European Association of Service Providers for Persons with
Disabilities (EASPD)
FDPI - Finland Disabled People's International
International Association for the Scientific Study of Intellectual
Disabilities (IASSID)
International Council of Social Welfare (ICSW) Suomen toimikunta
ISAAC-Suomi Finland y.
Kehitysyhteistyön Palvelukeskus KePa ry.
Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry.
Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry.
Nordisk Förbundet Psykisk Utvecklingshämning (NFPU)

Nordisk Förening för Rehabilitering (NFR)

Nuorten ystävät ry.

Raha-automaatti-yhdistys

Rehabilitation International Finnish Committee - RIFI ry.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry.

Sosiaali- ja Terveysturvan Keskusliitto

Suomen Kehitysvammaisten Liikunta ja urheilu ry.

Suomen Kustannusyhdystys ry.

Suomen Köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN Finland

Terveyden edistämisen keskus

Tukiyhteisösäätiö

Vajaakuntoisten Työllistämisen Edistämissäätiö

Vammaisfoorumi

Vammaisjärjestöjen kehitysyhteistyöyhdistys FIDIDA ry.

Vammaistutkimuksen tukisäätiö

Vammaishistorian seura

Liite 3.

LIITTOVALTUUSTO 2004-2007

Puheenjohtaja: Sakari Nuutinen, kunnallisneuvos

- kuntayhtymän Erkki Paara, johtaja

Varapuheenjohtaja: Raimo Huusari, hallintopäällikkö

- Marianne Marenk, lastenlääkäri

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä:

Jukka Pirttinen, projektipäällikkö

- Markku Väätäinen, asiamies

Marja-Leena Hassinen, kehitysvammalääkäri

- Markus Kaski, johtava ylilääkäri

Jaakko Sairo, toiminnanjohtaja

- Antti Ristilä

Markku Virkamäki, toiminnanjohtaja

- Päivi Kari, laatupäällikkö

- Markku Niemelä, kuntayhtymän johtaja

Pertti Sankilampi, kunnallisneuvos

- Ari Hietanen, kuntayhtymän johtaja

Erkki Mononen, hallintosihteeri

- Riitta Kemppi, laboratorionhoitaja

Kari T. Korhonen, ekonomi

- Pirjo Kotiranta, apulaisjohtaja

Niina Korpelainen, sosiaalijohtaja

- sosiaalityöntekijä Marita Nurmiraanta

Helinä Hulkkonen, sosiaalikeskuksen johtaja

- Irja Eskola

Marianne Andersson, kuntayhtymän johtaja

- Ole Holmström, erityisopettaja

Vesa Välilä, erityisluokanopettaja

- Terttu Nisula, ylihoitaja

Vilho Ponkiniemi, kirjastovirkailija

- Marjo-Riitta Mattus, kuntoutuksen lehtori

Maria Kuukkanen, kehittämispäällikkö
- Anja Parkkinen, perhehoitaja
Matti Hiltunen, asessori
- Timo Lahtinen, rehtori
Päivi Hiltunen
- Anna Liakka, sosiaalityön johtaja
Maritta Pesonen, sosiaalihuollon johtaja
- Sirpa Pajunen, sairaanhoitaja
Juha Nummela, automaatioasentaja
- Pekka Kauppinen, talousjohtaja
Mikael Lindholm, toiminnanjohtaja
- Ingmar Björklund
Seppo Saarela, dosentti
- Ilkka Paulamäki, pankinjohtaja
Matti Vikström, postimies
- Tuula Luukkanen, erikoislaboratorionhoitaja
Matti Lankila, maataloussihteri
- Juha-Matti Kivistö, kuntayhtymän johtaja

LIITTOVALTUUSTO 2007-2011

Puheenjohtaja: Sakari Nuutinen, kunnallisneuvos
- Erkki Paara, kuntayhtymän johtaja
Varapuheenjohtaja: Raimo Huusari, hallintopäällikkö
- Jari Porraslampi, toiminnanjohtaja
Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä:
Jukka Pirttinen, toiminnanjohtaja
- Markku Väätäinen, asiamies
Marja-Leena Hassinen, kehitysvammalääkäri
- Markus Kaski, johtava ylilääkäri
Matti Kuvaja, toimitusjohtaja
- Antti Ristilä
Markku Virkamäki, toiminnanjohtaja
- Päivi Kari, laatupäällikkö
Markku Niemelä, kuntayhtymän johtaja
- Paavo Pitkänen, hallintojohtaja
Pertti Sankilampi, kunnallisneuvos
- Ari Hietanen, kuntayhtymän johtaja
Erkki Mononen, tarkastaja
- Jari Nevanto, sosiaalijohtaja
Pirjo Kotiranta, apulaisjohtaja
- Kristina Nousiainen, asumispalvelujen päällikkö
Niina Korpelainen, sosiaalijohtaja
- Tuure Ainikkamäki, projektityöntekijä
Pirjo Poikonen, kehittämiskonsultti
- Kristiina Räihä, asumispalvelupäällikkö
Ulrika Lundberg, omsorgsdirektör
- Martin Nordman, ekonomidirektör
Vesa Vätilä, erityisluokanopettaja
- Terttu Nisula, ylihoitaja

Vilho Ponkiniemi, kirjastovirkailija-kuljettaja
- Marjo-Riitta Mattus, kuntoutuksen lehtori
Maria Kuukkanen, kehittämispäällikkö
- Eeva Kankkunen, perhehoitaja
Matti Hiltunen, asessori
- Timo Lahtinen, rehtori
Anna Liakka, sosiaalityön johtaja
- Timo Pesu, erikoissairaanhoitaja
Matti Lyytikäinen, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja
- Sirpa Pajunen, johtava hoitaja
Juha Nummela, kunnallisneuvos
- Merja Paavola, erityishuollon johtaja
Lisbet Hemgård, verksamhetsledare
- Rufus Vahanen, organisationssekreterare
Seppo Saarela, dosentti
- Ilkka Paulamäki, pankinjohtaja
Matti Vikström, postimies
- Pipsa Allen, erikoislaboratorionhoitaja
Pertti Ahokas, työnhajaaja
- Eija Niemelä, kuntoutuspäällikkö

Liite 4.

LIITTOHALLITUS 2004-2007

Puheenjohtaja: Simo Paassilta, kunnallisneuvos, kunnanjohtaja
- Maritta Pesonen, sosiaalihuollon johtaja
Varapuheenjohtaja: Juhani Irjala, sosiaalineuvos
- Jaakko Leisti, ylilääkäri
Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varahenkilönsä:
Pekka Kettunen, toimitusjohtaja
- Niina Korpelainen, sosiaalijohtaja
Johannes Leppänen, agrologi
- Juha-Matti Kivistö, kuntayhtymän johtaja
Ritva Mänttari, yhteistyölehtori
- Helinä Hulkkonen, aikuispalvelujohtaja
Outi Ojala, kaupunginhallituksen jäsen
- Pirjo Rinne, kuntoutusohjaaja
Pirkko-Liisa Ollila, yhteyspäällikkö
- Marianne Andersson, kuntayhtymän johtaja
Pertti Rajala, kuntayhtymän johtaja
- Marja-Lea Alkio
Helena Riihiluoma, sosiaalijohtaja, sosiaalineuvos
- Erkki Paara, kuntayhtymän johtaja
Esittelijä: Veli-Pekka Sinervuo, toiminnanjohtaja
Sihteri: Sisko Rauhala, johdon assistentti

LIITTOHALLITUS 2007-2011

Puheenjohtaja: Päivi Hiltunen, sosiaali- ja terveysjohtaja
- Risto Karttunen, johtava psykologi
Varapuheenjohtaja: Pekka Kettunen, toimitusjohtaja

- Tuure Ainikkamäki, projektityöntekijä
Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä:
Anne-Mari Virolainen, kansanedustaja
- Outi Mäkelä, kansanedustaja
Juha-Matti Kivistö, kuntayhtymän johtaja
- Johannes Leppänen, agrologi
Helinä Hulkkonen, aikuispalvelujohtaja
- Matti Lyytikäinen, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja
Outi Ojala, kaupunginhallituksen jäsen
- Pirjo Rinne, suunnittelija
Helena Riihiluoma, sosiaalijohtaja, sosiaalineuvos
- Ulrika Lundberg, omsorgsdirektör
Heli Eskanen, erityisluokanopettaja
- Pekka Kauppinen, kuntayhtymän johtaja
Merja Jarva, aluejohtaja
- Jaakko Leisti, ylilääkäri

Liite 5.

HENKILÖSTÖ

Hallinto ja talous

Eija Aukio, merkonomi, talouspäällikkö
Katja Benson, yo-merkonomi, taloussihteeri
Taru Lindberg, toimistos sihteeri
Brita Lindroos, siistijä (31.5. asti)
Heidi Nieminen, siistijä (1.9. alk)
Taisto Mäki, siistijä
Marko Peltomäki, FM, tietohallintosuunnittelija
Sisko Rauhala, FK, johdon assistentti / koordinaattori
(kansainväliset asiat)
Merja Rämö, palvelusihteeri
Veli-Pekka Sinervuo, KTM, toiminnanjohtaja
Jari Vilja, toimistotyöntekijä
Jelena Vähäkuopus, psykologi, lähialuekoordinaattori (toimivapaalla
16.9. alk)

Viestintä

Eeva Grönstrand, FM, toimittaja
Panu Koski, FM, verkkotoimittaja
Jenni Meronen, toimittajajarjoittelija (10.9. alk.)
Soile Mottisenkangas, medianomi, ts. verkkotoimittaja
Elisabeth Panula, ilmoitushankkija (9.3. asti)
Anneli Puhakka, YTM, viestintäpäällikkö
Niina Sillanpää, YTM, verkkotoimittaja (toimivapaalla)
Mira Vihmo, TM, verkkotoimittaja (hoitovapaalla 31.7. asti)

Tutkimus- ja kehittämissyksikkö Tutke

Marika Ahlstén, YTM, erikoissuunnittelija
Susan Eriksson-Piela, YTT, tutkija (1.3. alkaen)
Tiina Haaraoja, LTO, AAC-ohjaaja, suunnittelija
Minna Harjajärvi, YTM, projektipäällikkö (1.2. alk)

Riitta Heikkilä, toimistos sihteeri
Susanna Hintsala, KM, projektipäällikkö, kehittämispäällikkö
Tea Kairi, KM, tutkimusavustaja, suunnittelija
Kirsti Kuusterä, YM, tutkimusavustaja (1.3. alkaen)
Erika Kyytsönen, yo, tutkimusavustaja 1.6.-30.9.
Sanna Leino, kasvyo., projektisihteeri, suunnittelija
Anna-Elina Leskelä-Ranta, PsM, suunnittelija, erikoissuunnittelija
Sonja Miettinen, YTT, (1.2. alk) tutkija
Tua Nummelin, VTM, tutkija (6.3. asti)
Niina Palviainen, KM, suunnittelija
Erja Pietiläinen, KM, erikoissuunnittelija (toimivapaalla 1.11. alk)
Heikki Seppälä, PsL, johtaja
Sari Somer (1.1. alk), TT, TTM, työyhteisökouluttaja
Antti Teittinen, YTT, dosentti, kehittämispäällikkö
Tuija Tynkkynen, hotelli- ja ravintolaesimies, ts. koulutussihteeri
Leena Matikka, PsT, KM, dosentti, tutkimusjohtaja (12.10. asti)
Sisko Puustinen, kirjastos sihteeri
Mari Rajaniemi, VTM, laatuvalmentaja (vanhempainlomalla
10.9. alkaen)
Sirikka Ruikkala, KTM, laatuvalmentaja (20.8. alk)
Hannu Vesala, PsM, projektipäällikkö (toimivapaalla)

Selkokeskus

Johanna Kartio, FM, projektipäällikkö (1.6. alk.)
Petri Kiuttu, toimittaja
Pauliina Kyllönen, FM, suunnittelija
Leealaura Leskelä, FM, suunnittelija (hoitovapaalla)
Hannu Virtanen, FK, päätoimittaja, johtaja

Opik

Else-Maj Halttunen, toimistos sihteeri
Risto Hurskainen, varastotyöntekijä
Petri Ilmonen, KM, kehittämispäällikkö, TVT-opetus
Sakari Kilkki, suunnittelija (5.3. alk.)
Leena Kokko, KM, erityisopettaja, johtaja
Paula Kuhanen, KM, suunnittelija (Tikas)
Mikko Majaniemi, varastoapulainen (4.6. alk.)
Maiju Mäki, toimintaterapeutti, suunnittelija (1.4. alk.)
Kai Piipari, sosionomi, tuotepäällikkö
Anu Pärssinen, osastos sihteeri
Kirsi Ryhänen, MKT, MAT, graafinen suunnittelija
Ari Sainio, suunnittelija (toimivapaalla 1.10. alk.)
Tapio Virta, siistijä

Tikoteekki

Katja Burakoff, FM, puheterapeutti, suunnittelija (OIVA-hanke)
Marina Green-Järvinen, IT-vastaava
Ilkka Heikkinen, PsM, IT-vastaava
Marja-Liisa Korpela, erikoistoimintaterapeutti (31.8. asti)
Kari Lahti, IT-suunnittelija

Kaisa Laine, FM, puheterapeutti
Kaisa Martikainen, FM, puheterapeutti, projektipäällikkö (OIVA-hanke)
Maiju Mäki, toimintaterapeutti, suunnittelija (OIVA-hanke 31.3. asti)
Annakaisa Ojanen, FM, puheterapeutti
Satu Railosvuori, erikoistoimintaterapeutti
Eija Roisko, KM, Tikoteekin johtaja
Pirjo Saari, johtava INCL-erityistyöntekijä
Anu Sallinen, FK, suunnittelija
Marjo Timonen, tradenomi, toimistosihtööri
Katja Vuoti, FM, puheterapeutti, tutkija (OIVA-hanke)
Lena Wahlroos, toimintaterapeutti
Virpi Yiannakou, AAC-ohjaaja

Papunet

Päivi Honkonen, merkonomi, graafinen suunnittelija
Oscar Komi, graafinen harjoittelija (23.4.-22.10.)
Kimmo Kyyhkynen, DI, IT-suunnittelija
Marianna Ohtonen, FM, Papunet-verkkopalveluyksikön johtaja
Tanja Räsänen, FM, verkkotoimittaja
Sara Södo, tuntityöntekijä, kääntäjä, verkkotoimittaja (20.8. alk.)
Maija Ylätupa, toimintaterapeutti, verkkotoimittaja
Sami Älli, PsM, IT-suunnittelija

Liite 6.

Kehitysvammasäätiön hallitus 31.12.2007

Puheenjohtaja
Sosiaali- ja terveysjohtaja Päivi Hiltunen
- Erityisluokanopettaja Heli Eskanen
Varapuheenjohtaja
Kunnallisneuvos Sakari Nuutinen
- Kuntayhtymän johtaja Erkki Paara
Jäsenet:
Toimitusjohtaja Pekka Kettunen
- kuntayhtymän johtaja Juha-Matti Kivistö
Kaupunginhallituksen jäsen Outi Ojala
- Suunnittelija Pirjo Rinne
Kansanedustaja Anne-Mari Virolainen
- Kansanedustaja Outi Mäkelä
Asiamies: toiminnanjohtaja Veli-Pekka Sinervuo
Sihteeri: johdon assistentti/koordinaattori Sisko Rauhala

Liite 7.

Selkokeskuksen neuvottelukunta 2007

Puheenjohtaja: Pirkko-Liisa Ollila
Varapuheenjohtaja: Merja Salanko-Vuorela
Sihteeri: Hannu Virtanen
Seuraavat tahot nimesivät edustajansa:
Kehitysvammaliiton oppimateriaalikeskus, Kehitysvammaisten
Tukiliitto, Kehitysvammatuki 57, Me Itse -yhdistys, Förbundet De Utvecklingsstördas Vål, Suomen CP-liitto, Aivohalvaus- ja dysfasialiitto,

Omaishoitajat ja Läheiset, Kuurojen Liitto, Kuulonhuoltoliitto, Suomen Kuurosokeat, Mielenterveyden keskusliitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Eläkeläiset ry/VENK, Helsingin yliopisto/erityispedagogiikan yksikkö, Jyväskylän yliopisto/erityispedagogiikan laitos, Jyväskylän yliopisto/koulutuksen tutkimuslaitos, Joensuun yliopisto/erityiskasvatuksen laitos, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Ikäinstituutti, Niilo Mäki Instituutti, Äidinkielen opettajain liitto, Celia - Näkövammaisten kirjasto, Työväen sivistysliitto, Suomen kirjastoseura, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskus, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Opetushallitus, STAKES, Valtakunnallinen vammaisneuvosto, Yle Radio Finland.

Liite 8.

Selkouutisten ja LL-Bladetin toimitusneuvosto 2007

Puheenjohtaja: Pertti Rajala, piirinjohtaja
Sihteeri: Hannu Virtanen, päätoimittaja
Jäsenet:
Leena Kokko, johtaja
Annikki Korhonen, toimittaja
Lisbeth Hemgård, toiminnanjohtaja
Marja Simola, toimittaja
Bo-Håkan Söderholm, opettaja
Teuvo Taipale, Me Itse ry:n edustaja

Liite 9.

Selkokirjatyöryhmän jäsenet 2007

Puheenjohtaja: Marianne Peltomaa, kirjailija
Sihteeri: Pauliina Kyllönen, suunnittelija
Kuvitusasiantuntija: Maarit Inbar, graafikko
Jäsenet:
Tapani Bagge, kirjailija
Maila Eichhorn, suomi vieraana kielenä -opettaja
Maija-Liisa Korhonen, kirjastonhoitaja
Ritva Toivola, kirjailija
Soile Suhonen, erityisluokanopettaja
Juha Viitanen, projektivastaava

Liite 10.

Papunet-verkkopalveluyksikön johtoryhmä

Anne Grönroos, suunnittelija, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Minna Vanhala, puheterapeutti, Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry
30.9.2007 asti
Tiina Viljanen, toiminnanjohtaja, Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry,
alkaen 1.10.2007
Henrietta Gyllenbögel-Ahlström, toiminnanjohtaja, Autismi- ja
Aspergerliitto ry
Lisbeth Hemgård, toiminnanjohtaja, Förbundet De
Utvecklingsstördas Vål rf
Ritva Mänttari, yhteistyölehtori, Kehitysvammaliiton hallitus
11.9.2007 asti

Merja Jarva, aluejohtaja, Nuorten Ystävät -palvelut Oy, alkaen 13.12.2007

Ilona Toljamo, palvelupäällikkö, Suomen CP-Liitto ry, (pj)

Eija Roisko, Tikoteekin johtaja, Kehitysvammaliitto ry.

Marianna Ohtonen, verkkopalveluyksikön johtaja,

Kehitysvammaliitto ry.

Liite 11.

Ketjun toimitusneuvosto 2006-2007

Anneli Brandt, Aula-työkoti

Marjaliisa Björkman, Aspa

Merja Korpela, Korpilahti

Kaisu Mikkola, Kokkola

Arto Perkkä, DiaK

Erkki Piironen, Honkalampi-säätiö

Essi Salonen, Kotiliesi

Raimo Huusari, liittohallituksen edustaja

Liite 12.

Tikoteekin johtoryhmä

Ulla Anttila, tutkija (pj.)

Tiina Viljanen, toiminnanjohtaja (Aivohalvaus- ja dysfasialiitto)

Aimo Strömberg, pääsihteeri (Suomen CP-liitto)

Katri Kokko, toimintaterapeutti (Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskus)

Erkki Suorlahti, johtava atk-kouluttaja (Näkövammaisten keskusliitto)

Tuula Hurnasti, tutkija (STAKES) / kehittämisspäällikkö

Anna-Liisa Salminen

Raija Pirttimaa, erityispedagogiikan yliopistonlehtori

(Helsingin yliopisto)/ Elina Kontu

Jussi Korpi, ylilääkäri (Seinäjoen keskussairaala)

Ritva Mänttari, palvelupäällikkö (Uudenmaan erityispalvelut, Kehitysvammaliiton liittohallitus)

Veli-Pekka Sinervuo, toiminnanjohtaja (Kehitysvammaliitto)

Eija Roisko, Tikoteekin johtaja

Liite 13.

INCL-seurantaryhmä

Markus Kangasluoma, INCL-yhdistyksen hallituksen pj.

(Matti Laiti jäsen)

Marja-Liisa Korpela, kuntoutuspäällikkö, Näkövammaisten keskusliitto

Jonna Karikoski, sosiaalityöntekijä, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Lea Vaitti, suunnittelija, Kehitysvammaisten Tukiliitto

Anne Jaakkola, kuntoutusohjaaja, TAYS

Pertti Rajala, Kehitysvammaliiton hallituksen edustaja (alkuvuosi)

Susann Mörck, toiminnanjohtaja, Neurologiasäätiö (alkuvuosi)

Markku Partinen, neurologi, unitutkija, Rinnekoti

Liite 14.

OIVA-johtoryhmä

Pirjo Lampio-Juvonnen, hoitotyön johtaja (PKSSK/Honkalampi)

Mervi Kuisma /Vuokko Sivula, hoitotyön johtaja (Pirkanmaan sosiaalipalvelujen kuntayhtymä)

Päivi Aalto-Rauhala, toiminnanjohtaja (Helsingin Kehitysvammamati 57 ry)

Kaisa Launonen, professori (Helsingin yliopiston puhetieteiden laitos)

Riitta Nissinen, lehtori (Jyväskylän yliopiston erityispedagogiikan laitos)

Simo Paassilta, puheenjohtaja (Kehitysvammaliitto ry:n hallituksen edustaja)

Mirja Happonen, ohjaaja (Uudenmaan erityispalvelut -kuntayhtymä)

Leena Kokko, Oppimateriaalikeskuksen johtaja (Kehitysvammaliitto ry.)

Marianna Ohtonen, Verkkopalveluyksikön johtaja (Kehitysvammaliitto ry.)

Eija Roisko, Tikoteekin johtaja (Kehitysvammaliitto ry.)

Liite 15.

Verneriverkkopalvelun johtoryhmä

Jouko Liukkonen, Honkalampi-säätiö

Soile Mottisenkangas, Kehitysvammaliitto

Merja Niemelä, Pirkanmaan sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Marianna Ohtonen, Kehitysvammaliitto

Pirjo Pohto, Pääjärven kuntayhtymä

Anneli Puhakka, Kehitysvammaliitto

Tupu Sammaljärvi, Kehitysvammaisten Tukiliitto

Lea Vaitti, Kehitysvammaisten Tukiliitto

Liite 16.

Verneriverkkopalvelun jäsenyhteisöt

Avain-säätiö

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Helsingin kaupunki

Honkalampi-säätiö

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

Pirkanmaan sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Pohjois-Pohjanmaan erityishuoltopiirin kuntayhtymä

Pääjärven kuntayhtymä

Satakunnan erityishuoltopiirin kuntayhtymä

Suojarinteen kuntayhtymä

Uudenmaan erityispalvelut -kuntayhtymä

Vaalijalan kuntayhtymä

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä

Kehitysvammaliitto on valtakunnallinen järjestö,
jonka toiminnan tavoitteena on edistää
kehitysvammaisten ja muiden oppimisessa,
ymmärtämisessä ja kommunikoinnissa tukea
tarvitsevien ihmisten tasa-arvoa ja mahdollisuuksia toimia
yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä.
Tähän tavoitteeseen liitto pyrkii mm. tutkimustoiminnan,
koulutuksen ja tiedotuksen avulla,
tuottamalla materiaalia kuntoutukseen ja oppimiseen sekä
edistämällä puhetta tukevien ja korvaavien
kommunikointikeinojen käyttöä sekä selkokielistä
tiedonvälitystä ja kulttuuria.
Kehittämistoiminnan päämääränä ovat entistä
paremmat palvelut ja elämänlaatu.

Kehitysvammaliitto,

Viljatie 4 A, 00700 Helsinki

Puhelin (09) 348 090 (vaihe)

(09) 3480 9300 (tutkimus ja kehittäminen)

(09) 3480 9250 (oppimateriaalikeskus Opike)

(09) 3480 9383 (Papunet-verkkopalveluyksikkö)

(09) 3480 9240 (Selkokeskus)

(09) 3480 9370 (Tikoteekki)

(09) 3480 9217 (viestintä)

(09) 3480 9240 (lehtitilaukset)

Telefaksi (09) 3853 398

Sähköposti: etunimi.sukunimi@kvl.fi tai kvl@kvl.fi

Internet: www.kehitysvammaliitto.fi

Kehitysvammaliitto